

Tartu Ülikool
Sotsiaal- ja haridusteaduskond
Haridusteaduste instituut
Koolieelse lasteasutuse õpetaja õppekava

Kai Kahre

MEISTERDAMISE TÖÖJUHISED JA NENDE KOOSTAMINE 2-3
AASTASTELE LASTELE

Bakalaureusetöö

Juhendaja: käsitöö ja kodunduse didaktika noorelektor Irja Vaas

Tartu 2022

Tööjuhised 2-3 aastaste laste meisterdamisoskuse arendamiseks

Resümee

Meisterdamise kaudu toetame lapse peenmotoorika arengut ja loovust, kuid lisaks mõjutab see teisi lapse arengu valdkondi, näiteks keskendumist, mõtlemisoskust, kehatunnetust ja probleemide lahendamise oskust. Selleks, et aidata 2-3 aastaste meisterdamise materjale, töövahendeid ja töövõtteid õppida on oluline luua kvaliteetne ja eale sobilik õppematerjal, mis toetaksid õpetajaid antud valdkonna õpetamisel. Bakalaureusetöö eesmärgiks on koostada abistavad meisterdamise tööjuhised õpetajale 2-3aastaste laste õpetamiseks. Koostatud meisterdamise tööjuhendite sobilikkuse hindamiseks viidi läbi tegevusuuring, mille kaudu koguti infot tööjuhiste parandamiseks ja täiustamiseks. Uurimuses osalenud kolme eksperti sõnul toetavad tööjuhised 2-3 aastaste laste meisterdamisoskust ning peale mõningaid parandusi tööjuhistes on need abiks õpetajale meisterdamise kunstitegevuste läbiviimisel. Võtmesõnad: meisterdamine, 2-3 aastased lapsed, paberitööd, tööjuhised.

Work instructions for developing the crafting skills of 2-3 year old children

Abstract

Through craftsmanship, we support the development and creativity of a child's fine motor skills, but it also affects other areas of child development, for example, concentration, thinking, body awareness and problem solving skills. In order to help 2-3 year olds learn craft materials, tools and techniques, it is important to create high-quality and age-appropriate study material, which would support teachers in teaching in this area. The aim of the bachelor's thesis is to compile auxiliary crafting work instructions for a teacher to teach 2-3-year-old children. An action study was carried out to assess the suitability of the crafting instructions, through which information was collected to improve and refine work instructions. According to the three experts who participated in the study, the work instructions support the crafting skill of 2-3 year old children and after some improvements to the work instructions, they will help the teacher to carry out the art activities of the craft.

Keywords: crafting, 2-3 year old children, paperwork, work instruct

Sisukord

Resümee	2
Sissejuhatus	4
Kunstivaldkond lasteaias	5
Meisterdamise õpetamine 2-3 aastastele lastele	6
Meisterdamise paberitöodes kasutatavad materjalid ja töövahendid	8
Õppematerjali koostamise alused	8
Metoodika.....	11
Valim	11
Andmekogumine	12
Andmeanalüüs	13
Tulemused	14
Arutelu.....	17
Töö kitsaskohad ja edasine tegutsemine	21
Tänu sõnad	21
Autorsuse kinnitus.....	22
Kasutatud kirjandus.....	23
Lisad	26
Lisa 1. Kunstivaldkonna näidistööde tööjuhised (enne ekspertide hinnangut)	26
Lisa 2. Küsimustik	33
Lisa 3. Tulemuste tabel.....	49
Lisa 4. Kunstivaldkonna näidistööde tööjuhised (peale ekspertide hinnangut).....	74

Sissejuhatus

Lapse peenmotoorika areng saab alguse juba imikueas, mil laps hakkab suhtlema maailmaga käte abil. Esimest peenmotoorika arengut on märgata hetkest mil laps hakkab haarama voodi kohale riputatud esemeid. Pikkamööda hakkab laps tegutsema eesmärgipäraselt, ta suudab tajuda esemete asukohta, suurust ja kuju. Haaramisele järgneb tema iseseisev söömine, riietumine ja seejärel löikamisoskus. Viimasena omandavad lapsed kirjutamise ning joonistamise vilumuse (Peenmotoorika (s.a.); Strebeleva, 2010). Käelist osavust nõudvad tegevused on olulised mitmete teiste valdkondade arenguks. Näiteks arendavad peenmotoorsed tegevused laste keskendumisvõimet, kehatunnetust, probleemide lahendamise oskust, mõtlemist jpm. Käeliste tegevuste kaudu on lapsel võimalik tunda rõõmu loovtegevusest ning tutvuda erinevate materjalide ja vahendite omadustega (Ivanova & Leppoja, 2007; Strebeleva, 2010; Aerila & Rönkkö, 2015).

Bendt (2019), Pärnpuu (2019) ja Innos (2020) on varasematel keskendunud 6-7 aastaste laste loovuse ning loovuse arengu komponentide uurimisele. Nende uuringute käigus on loodu loovtööde näidiskomplekt meisterdamistehnikas (Bendt, 2019) ning tööjuhised voolimistehnikas (Pärnpuu, 2019) ja maalimistehnikas (Innos, 2020). Kõigi eelnevate uuringute eesmärk oli toetada eelkooliealiste laste loovat mõtlemist (Bendt, 2019; Pärnpuu, 2019; Innos, 2020) läbi loovuse nelja komponendi: mõtlemise voolavuse, originaalsuse, paindlikkuse ja üksikasjalikkuse. Eelnevad uuringud näitavad, et tähelepanuta on jäetud 2-3 aastased lapsed, kelle eas toimuvad mootorikas kiired ning märgatavad muutused (Männamaa & Marats, 2008), mis loovad aluse paljudele teistele oskustele, sealhulgas kunstitegevuse edasisele arengule. Selles vanuses lapsed õppivad tunnetama erinevaid materjale ning käsitlema töövahendeid, mis arendavad nende sõrme- ja käelihaseid (Vahter, 2005; Pica 2008). Meisterdamises peaksid 2-3 aastased lapsed neljandaks eluaastaks oskama kortsutada iseseisvalt pehmet paberit ning rebima paberist tükke ning oskama katta aluspinda ja detaile liimiga (Oll, 2009).

2-3 aastastele lastele ei ole õpetajal võimalik kätte anda paberit, kus on kirjas kogu tegevuseprotsess. Selles eas lastele tuleb anda tööjuhiseid edasi suuliselt või kasutada näitlikustamist. Fogarty Wangi ja Creeki uurimusel põhinenud artiklis on toodud välja mitmeid erinevaid viise, kuidas on õpetajatel võimalik anda lastele edasi ülesannete juhiseid. Tööjuhiste edastamisel tuleb lähtuda ülesande sisust ning eesmärkidest, mida tegevuse käigus soovitakse saavutada. Uurimuse tulemustest selgub, et enamik õpetajaid kasutab kunstitegevustes tööjuhiste edastamiseks materjalide ja tööprotsessi kirjeldamist, kuna see

aitab lastes tekitada arusaama valmivast tööst (Moilanen *et at.*, 2012). Lasteaiaõpetajad, kes alles alustavad õpetaja karjääri, tekitab kindlasti alguses raskusi tööjuhiste edastamine, kuna ei olda teadlikud sellest, milline edastamise viis aitaks kõige paremini lastel ülesannet sooritada ning kuidas seda tuleks lastele edastada.

Bakalaureusetöö eesmärgiks on koostada õpetajatele abistavad meisterdamise tööjuhised 2-3 aastate laste õpetamiseks. Töö käigus antakse ülevaade õppematerjali loomise põhimõtetest, millele tuginedes valmis neli näidistööd koos tööjuhistega. Tööjuhised toetavad laste kunstivaldkonna arengut ning lihtsustavad õpetaja tööd meisterdamise õpetamisel. Õppematerjali kavandamisel ja loomisel lähtuti ADDIE mudelist ning pedagoogi ja kooli uuendaja Johannes Käisi põhimõtetest (Villems *et at.*, 2015; Käis, 2018).

Kunstivaldkond lasteaias

Koolieelse lasteasutuse riiklik õppekava on üks esimesi dokument, millele õpetajad toetuvad kunsti õpetamisel lasteaias. Riikliku õppekava järgi jaguneb „Kunsti“ valdkonna sisu neljaks suuremaks plokiks. Üheks sisuplokiks on tehnilised oskused, mis omakorda on jaotatud neljaks: voolimine, joonistamine, maalimine ja meisterdamine. Tehniliste oskuste kaudu õpetatakse lastele kunsti vaatlemist, vestlust valminud kunstitööst, kujundamist ja kujutamist (Koolieelse lasteasutuse riiklik ..., 2008; Vaas, 2022).

Kunstitegevused arendavad lapse silma ja käe koostööd ning sõrme- ja käelihaste arengut, mis on vajalikud kirjutamisoskuse omandamisel (Vahter, 2005; Ivanova & Leppoja, 2007; Pica, 2008). Kunstitööde kaudu on võimalik õppetööd siduda ka teiste valdkondadega. Näiteks toetavad kunstitegevused lapse sõnavara arengut, jutustamisoskust, kõneliigutuste koordineerimist. Peenmotoorsed tegevused ergutavad aju kõnekeskust, mis soodustavad kõne arengut (Vahter, 2005; Ivanova & Leppoja, 2007; Cools *et al.*, 2008). Õppetöö läbi viimisel tuleb rakendada üldõpetusliku tööviisi ehk lõimimist, rahvusvaheliselt kasutatakse sõna integreerima. Lõimine aitab luua seoseid eelnevate teadmistega ning see läbi luua õpitust ühtset tervikut. Kunstitööde kui ka teiste tegevuste läbiviimisel lõimimist omavahel mitu ainevaldkonda. Näiteks matemaatikaga valdkonnaga seonduvalt on õpetajal võimalik arendada läbi kunstitööde laste võrdlemise ning loendamisoskust (Ivanova & Leppoja, 2007; Nõmmela, 2016; Vaas, 2022)

Kogu koolieelse ea vältel on kunsti õpetamine määrava tähtsusega (Vahter, 2005; Vahter, 2008). Sel perioodil kujuneb lapsel välja suhtumine kunstitegevustesse ning enda kui ka teiste töödesse, samuti ka baasharjumused- ja oskused kunsti luua. Kunstitegevust õpetades

peab olema fookus suunatud protsessile, mitte tulemusele, kuna lapsed tunnevad rõõmu tegutsemisest ning nende jaoks ei ole oluline see, milline on töö lõpptulemus. Eriti oluline on silmas pidada, et laps teeb oma kunstitöö ise ehk õpetaja ei täienda ega paranda laste tööd, vaid annab juhised edasi suuliselt või teisele paberile ette näidates. Samuti tuleb julgustada lapsi katsetama erinevaid võimalusi kuidas kunsti isikupäraselt väljendada. Kunstitegevused peavad olema lapsele eakohased, kuna eduelamus tekitab lapses positiivse emotsiooni, mis paneb teda ühe rohkem kunsti vastu huvi tundma ja selle käigus arenema (Vahter, 2008; Bartel, 2011; Vaas, 2022).

Juske (2004) sõnul ei ole võimalik koolieelses eas lapse loomingulistesse tegevustesse sekkuda, see kõik areneb lapsel omasoodu ning olenemata sellest, kuidas püütakse teda suunata üht või teist asja kujutama või nägema. See tähendab, et õppimine lapse jaoks toimub juhuslikult (Vahter, 2008). Lapse jaoks toimub õppimine läbi erinevate kunstitegevustega seotud materjalide ja tehnikate avastamise ning katsetamise. Esmalt õpivad lapsed tunnetama ja avastame erinevaid materjale iseseisvalt ja eesmärgipäratult, kuna algselt luuakse lapsele seos tegevuse ja nimetuse vahel. Hiljem suunatakse lapsi materjale ja töövahendeid töövõtete õpetamise kaudu eesmärgipärasemalt kasutama. Lapsele tuleb anda lihtsalt võimalus asju ise proovida ning avastada (Vahter, 2005; Vahter, 2008; Strebeleva, 2010).

Meisterdamise õpetamine 2-3 aastastele lastele

Meisterdamine tutvustab lapsele materjale ja töövahendeid ning nende erinevaid kasutusvõimalusi. Laste esimesed meisterdused on paberitööd (Oll, 2009). Paberitööd all peetakse silmas meisterdusi, mille valmistamiseks kasutatakse paberit, kartongi või pappi. Nende tööde käigus tutvub laps erinevate paberi liikide ja nende kasutamise võimalustega. Paberit on võimalik rebida, lõigata, voltida, kortsutada ja punuda (Saarso, 2003; Vaas, 2022). Eelnevatele töövõtetele lisaks pööratakse tähelepanu ka liimimise oskusele. Töövõtetest kasutab 2-3 aastane laps peamiselt kortsutamist, liimimist ja rebimist, laste huvi korral tehakse ka lõikamistehnikat (Oll, 2009; Vaas, 2022).

Esimesena omandab laps kortsutamise töövõtte, mille käigus rebitakse pehmest paberist suurem tükk, mida hakatakse käest kätte peopesasid rusikasse surudes kortsutama. Töövõtte õppimine algab peopesas suuremate paberitükkide kortsutamisega ning hiljem kortsutatakse näppude vahel väiksemaid paberitükke. Kortsutamiseks on sobilik kasutada pehmet paberit, näiteks salväratikud, käterätipaberit jms, kuna see kortsutub paremini ning seda on lihtsam liimida. 2-3 aastase lapse käed on veel nõrgad, mistõttu on pehmemat paberit kortsutada lihtsam. Kortsutamistehnika võimaldab luua tasapinnalisi kui ka ruumilisi pilte.

Tasapinnalise pildi saavutamiseks on võimalik lõigata eelnevalt paberist välja kujundeid, mida on võimalik kortsutada ning hiljem ettevaatlikult avada. Ruumilise efekti loomiseks tuleb paber peale kortsutamist jätta ruumiliseks (Kortsutamine (*s.a.*); Vaas, 2022).

Teise oskusena, mida laps omandab on rebimisoskus. Rebimise õpetamisel tuleb alustuseks lasta lastel ribadest erinevaid tükke rebida. Rebides tuleb hoida paberit vasaku käe sõrmedega kinni, rebimise koha lähedalt. Parema käega rebides on oluline, et vasak käsi, mis hoiab paberit kinni asetseks rebitava kohaga kohati (Aljasmets *et al.*, 1984). Selleks, et saavutada rebimisel kas sirgeservaline või laineline äär, tuleb ära määrata paberi piki- ja ristikiud. Paberikui määramiseks tuleb paberist rebida üks riba horisontaal- ja teine vertikaalsuunaliselt. Kui tegemist on piki kiuga, jääb rebitud riba serv peaaegu sirgeservaline ning ristkiu korral laineline (Meisterdamine paberist (*s.a.*); Vaas, 2022).

Kolmeaastaste lastega on sobilik hakata kasutama meisterdamisel ka kääre, mis tähendab, et lastel on võimalik teha tutvust lõikamistehnikatega. Käärde kasutamise õpetamisel tuleb esmalt anda lastel võimalust ja aega sellega tutvumiseks. Seejärel on oluline, et õpetaja näitaks ette õige käärde käes hoidmise võtte, et lapsed saaksid ise püüda seda jäljendada. Kääre hoitakse paremas käes ning lõikeservaga suunatud üles poole. Parema käe põial on väikses augus ning see on suunatud üles. Teises ehk suuremas augus on parema käe kaks sõrme, nimetissõrm toetab kääre käepideme alt, kuna see aitab kääre lõikamise ajal kontrollida (Lootsaar, 1964; Saarsoo, 2003; Vaas, 2022).

Enne kui alustada lõikamist on oluline enne igat lõikamistööd üle korrata reeglid, et lapsed ei ohustaks ennast ega teisi. Näiteks kui kääre ei kasutata tuleb haarad kokku suruda ning asetada lauale või paigutada topsi selliselt, et tera on suunatud alla. Kääre tohib ulatada kaaslasele käepide eespool ja kääridega ei tohi vehkida (Meisterdamine paberist (*s.a.*); Kivistik, 1984). Käärde kasutamine väikse lapse jaoks pole sugugi lihtne, kuna töötama peavad tema mõlemad käed. Seepärast on sobilik anda lapsele kätte paberiribad, millest ta hakkab lõikama väikseid tükke (Ivanova & Leppoja, 2007).

Eesmärkide saavutamisel on oluline, et õpetaja lähtuks lapsesekeskest õpetamise metoodikast. Lapsekeskses kasvatuses peetakse oluliseks lapse kui aktiivse õppija olemust ning tema igakülgset ning terviklikku arengut. Samuti peab õppimisel olema rõhk asetatud mängulisel ning teisi ainevaldkondi siduval lähenemisviisil (Nugin, 2013). Lähtudes lapsekeskse õpetamise põhimõtetest, tuleb arvestada sellega, et iga laps läheneb õppetegevusele oma moodi, kus nad võtavad arvesse oma võimekust, vajadusi, kogemusi jms. Selleks, et saavutada piisavalt positiivseid tulemusi õppeprotsessis, peab lapse seest tulema sisemine motiveeritus ning eesmärgid, mille poole püüeldakse. Samuti peavad

õppetegevused pakkuma lastele väljakutseid ning arendama nende mõtlemisoskust (Nugin, 2013).

Meisterdamise paberitöodes kasutatavad materjalid ja töövahendid

Riikliku juhendmaterjali järgi on kahe-kolmeaastase laste peamiseks töövahenditeks meisterdamisel liimipulk. Kolme aastastele lapsele tuleks anda proovida ka pintsliga kantavaid liime, milleks sobivad näiteks tapeediliim, kliister jms. Liimi valimisel tuleb arvestada töös kasutatavat materjali, mida rohkem on liimis vett, seda paksem peab olema paber (Oll, 2009, Vaas, 2022).

2-3 aastased lapsed alles omandavad liimimistehnikat, mistõttu tuleb selles eas kasutada liimi, mis jätab paberile jälje. Värviline liim aitab lastel näha, milline ala on liimiga kaetud ning ei kaeta liimiseid kohti mitu korda üle. Liimi kasutamiseks on erinevaid võimalusi, näiteks saab kanda liimi aluspinnale, kuhu kinnitatakse mõni detail, kuid saab toimida ka vastupidi. Liimimist tuleb alustada detaili keskelt ning liikuda ringsete liigutustega välja poole (Aljasmets *et al.*, 1984; Vaas, 2022).

Paberitöodes kasutatava materjali ehk paberi valimisel tuleks lähtuda paki peal olevast numbrist, mida väiksem on number, seda õhem on paber. Paberi number peaks jääma 80 g/m² kohta, see on õhuke ning võimaldab lastel paberit rebida, kortsutada, voltida. Värvilistest paberitest sobivad eelkõige ühepoolsed kuna see on õhem, mistõttu kergem rebida ja voltida. Materjalina võib kasutada ka majapidamispaberit või salvrätikuid, mis on pehmed ning väiksematel lastel kergem kortsutada (Meisterdamine paberist (*s.a.*); Kivistik, 1984; Saarso, 2003; Vaas, 2022).

Paberitööde õpetamisel on oluline valida õige paksuse ja tugevusega paber. Näiteks on rebimistehnika juures oluline, et paber ei oleks liiga kõva, kuna sel juhul on lapsel seda raske rebida, samas ei tohi paber olla ka liiga õhuke ja pehme, kuna sel juhul võib see rebeneda varest kohast. Kirjutuspaber on sobilik kõikide tehnikate tegemiseks. Esimeste rebimistööde puhul on sobilik anda lapsele paber kätte väiksema ruudukujulise tüki või ribana, mis võimaldab tal seda mugavalt käte vahel hoida (Meisterdamine paberist (*s.a.*); Kivistik 1984; Vaas, 2022).

Õppematerjali koostamise alused

Õppematerjal on õppetöös kasutatav materjal uute teadmiste ja oskuste omandamiseks (Läänemets, 2000). Õppematerjale saab jaotada erinevalt, lähtuvalt sellest, kellele

õppematerjal on suunatud, kas õpetajale või õpilasele. Õppetöös kasutatavate materjalide hulka kuuluvad erinevad kirjanduslikud teosed. Näiteks õpperaamat, erinevad kirjutised, pildiraamatud, töövihikud. Lisaks kuuluvad materjalide hulka ka tabelid, helilindistused, filmid, digitaalsed õppematerjalid ja kõik ülejäänud vahendid, mis on loodud õppe eesmärgiks (Läänemets, 2000; Marandi, 2007; VILLEMS *et al.*, 2015).

Bakalaureusetöö käigus loodi tekstitötlusprogrammis *Microsoft Word* õppematerjal, mis koosneb neljast näidistöö põhjal valminud tööjuhiseist. Õppematerjal on loodud eesmärgiga lihtsustada lasteaiaõpetajate tööd 2-3 aastaste laste meisterdamise oskuse arendamiseks ja õpetamiseks. Programm võimaldas lisada tabeleid, pilte, vajadusel muuta või kustutada teksti, kogu tööd salvestada ning hiljem jätkata. Loodud dokumenti on võimalik teistele saata, üles laadida ning avada erinevates seadmetes.

Kogu õppematerjali loomisel võeti aluseks enim levinud õppematerjalide koostamiseks kasutatav ADDIE mudel, mis koosneb viiest etapist (VILLEMS *et al.*, 2015):

1. Analüüsimine;
2. Kavandamine;
3. Väljatöötamine;
4. Kasutamine;
5. hinnangu andmine.

Uurimise käigus selgus, et peenmotoorsed tegevused on vajalikud mitmete teiste oskuste ja valdkondade arendamiseks ning nendega on oluline tegeleda võimalikult varajases eas. Analüüsi käigus jõuti järeldusele, et laste peenmotoorika arendamiseks tuleb luua meisterdamisel põhinevad näidistööd koos tööjuhistega. Tööjuhised on eelkõige suunatud lasteaiaõpetajatele, kuid sobivad kasutamiseks ka lapsevanematele, kes soovivad oma lapse oskusi arendada väljaspool lasteaeda.

Järgmine ehk kavandamise etapp oli suunatud eesmärkide seadmisele. Eesmärkide seadmisel võeti arvesse 2-3 aastaste laste õppe- ja kasvatustegevuste eeldatavatest tulemustest ning õppe- ja kasvatustegevuse valdkonna „Kunst“ sisust, mistõttu sõnastati eesmärgid lapsest lähtuvalt. Kunstitegevuste planeerimisel võeti arvesse LORI hindamismudeli põhimõtteid, et tegevus peab olema kohandatud ning motiveeriv. Koolieelse riikliku õppekava kohaselt peab õppetegevuses kasutama integreerimist, mistõttu pöörati tähelepanu ka teiste valdkondade õppe- ja kasvatustegevustele. Viimasena pandi kokku töö esialgne etappide järjekord, mille eesmärk on anda arusaadavad ja konkreetsed juhised töö läbiviimiseks. Lõpliku töö etappide järjekorra saab paika panna, peale näidistööde valmimist.

Tööjuhiste koostamisel lähtuti Eesti kunagise pedagoogi ja kooliuuendaja Johannes Käisi põhimõtetest. Käisi (2018) sõnul peavad tööjuhised olema esitatud selgelt ning konkreetselt, mis võimaldab inimesel iseseisvalt selle materjaliga töötada. Tööjuhised peavad sisaldama ainult vajalikku informatsiooni, selleks, et ei koormaks töö sooritajat üle ebaoluliste tegevustega. Peale selle peavad tööjuhistes peituvad ülesanded panema inimest mõtlema, mitte võimaldama tal vastuseid maha kirjutada või jäljendada (Käis, 2018).

Õppematerjal koosneb nelja näidistöö põhjal valminud tööjuhiseist (vt Lisa 1), mis on suunatud 2-3 aastaste laste peenmotoorika arendamiseks ning meisterdamise oskuse toetamiseks. Esimeses tööjuhises on suunatud rõhk nii rebimis-, liimimis- kui ka kortsutamistehnika arendamisele. Tegevuse käigus peaks laps kortsutama pehmet paberit, proovima rebida paberist tükke, katma nii aluspinda kui ka detaile liimiga. Järgmised kaks kunstitegevust keskenduvad paberi rebimis- ja liimimistehnika arendamisele. Kunstitegevuste käigus tuleb proovima rebida paberist tükke ning katta aluspinda liimiga. Viimane kunstitegevus on suunatud kortsutamise- ning liimimistehnika arendamisele. Töö sooritamise jooksul peab laps kortsutama pehmet paberit ning kandma aluspinnale liimi.

Kõigi näidistööde ja nende põhjal valminud tööjuhiste koostamisel peeti silmas valdkondade lõimimist. Kunstitegevuse kaudu lõimiti valdkonda „Mina ja keskkond“, mille käigus tutvustati lastele seene osasid. Õunte loendamise ning paberiribade pikkuste võrdlemisega lõimiti „Matemaatika“ valdkonda. Kõigi tegevuste järgselt oli lastel võimalik oma tööst rääkida, mis andis kunstitegevusi siduda „Keel ja kõne“ valdkonnaga. Lisaks õppe- ja kasvatustegevus valdkondade lõimisele võeti arvesse ka valdkonna „Kunst“ sisu, mis koosnevad lisaks tehnilistele oskustele veel kujutamise, kujundamise ning vestlusest ja vaatlusest kunstist.

Tööjuhised sisaldavad töö liiki, autori nime, töö teemat, laste vanust, tegevuse eesmärgi, materjalide ja töövahendite loetelu, ettevalmistavaid tegevusi õpetajale, tegevuse käiku ning pilti näidistööst. Töö liigi all peetakse silmas tehnilist oskust, mille kaudu tööd teostatakse. Käesoleva bakalaureusetöö käigus välja töötatud juhised panevad rõhku meisterdamisoskuses, täpsemalt paberitöötamises vajaminevate pädevuste arendamisele. Keskendutud on laste kortsutamise, rebimise ning liimimisoskuse arendamisele. Autori nimi on juhendites oluline, et teistel inimestel ei oleks võimalik esitada kellegi tööd enda omana. Vanuse välja toomine õppematerjalides annab ülevaate, kas õppematerjali saab kasutada originaalkujul või tuleb neid kohandada eale sobilikumaks. Praegused tööjuhised on mõeldud algselt kasutamiseks 2-3 aastaste lastega. Töö eesmärgid annavad aimu sellest, milliste oskuste ja teadmiste arengule töös keskendutakse. Materjalide ja töövahendite nimekirjas on

toodud välja esemed, mis on vajalikud konkreetse töö teostamiseks. Materjalidena mõeldakse asju, millest tööd hakatakse valmistama. Töövahendite all peetakse silmas esemeid, mida kasutatakse töö valmimisel. Ettevalmistavad tegevused õpetajale annavad aimu, mida tuleks teha enne kui hakata konkreetset tööd lastega läbi viima. Tegevuse käigus antakse kiire ülevaade sellest, millises järjekorras peaks tööd sooritama. Selleks, et õpetajal tekiks ettekujutus valminud tööst, tuuakse viimasena välja pilt näidistööst.

Metoodika

Bakalaureusetöö käigus küsiti ekspertidelt tagasisidet koostatud tööjuhiste kohta, et tõsta nende kvaliteeti ning kasulikkust õpetajatele. Lähtudes töö olemusest ning eesmärkidest, viidi läbi tegevusuuring. Tegevusuuringu viivad läbi praktikud, kelle eesmärgiks on lahendada praktilisi küsimusi ning selle kaudu edendada erialaseid tegevusi (Löfström, 2011). Tööjuhiste koostamisel võeti arvesse 2-3 aastaste laste arengulised eripärad, õppe- ja kasvatustegevuse valdkonna „Kunst“ eeldatavad oskused kui ka tulemused ning tööjuhise koostamise põhimõtted. Teiste uurimisviisidega võrreldes on tegevusuuring koheselt rakendatav (Löfström, 2011) ning seetõttu said eksperdid esimesel võimalusel antud tööjuhiste põhjal viia lastega läbi kunstitegevusi.

Valim

Uurimustöö läbiviimisel kasutati eesmärgipärast valimit, mille kohaselt peab uuringus osaleja vastama kindlatele kriteeriumitele (Ettekavatsetud valim (s.a.)). Uuringus osalenud õpetajad, edaspidi eksperdid, pidid omama erialast kvalifikatsiooni, olema töötanud lasteaias vähemalt 5-aastat, hetkel tegelema 2-3 aastaste lastega. Asjatundjate tasemele jõuavad enamik õpetajaid juba peale viie aasta pikkust töötamist. Asjaliku ja kvaliteetse hinnangu jaoks on oluline, et hindajad oleksid omal alal piisavalt kogenud (Berliner, 1988).

Selleks, et saada infot ekspertide huvist kunsti valdkonna vastu, uuriti milline on nende varasem kokkupuude kunstiga. Valimi moodustasid kolm eksperti, kelle taustinfo on esitatud Tabelis 1. Kõik uurimuses osalenud eksperdid olid lasteaias töötanud üle 10 aasta ning olid varasemalt osalenud laste kunstitöödega konkurssidel.

Tabel 1. Ekspertide andmed

Ekspert	Tööstaaž (aastates)	Haridus	Töötab 2-3 aastaste lastega	Varasem kokkupuude kunstiga (käinud kunstikoolis, osalenud kunstitöödega konkurssidel jms)
E1	12 aastat	Haridusteaduste bakalaureus	Ei, hetkel tegeleb 4- 5 aastaste lastega (eelnevalt 10 aastat järjest töötanud ainult 1,5-3 aastaste lastega)	Osalenud lastega erinevatel kunstiga seotud konkurssidel.
E2	11 aastat	Haridusteaduste bakalaureus	Jah	Osalenud lastega erinevatel joonistusvõistlustel.
E3	15 aastat	Kasvatusteaduste bakalaureus	Jah	Osalenud lastega erinevatel kunstiga seotud konkurssidel.

Valimi moodustamisel võeti e- posti teel ühendust kolme eksperdiga, kellest kaks uurimise hetkel tegelesid 2-3 aastaste lastega ja üks mitte. Ekspert, kes uurimuse hetkel ei tegelenud 2-3 aastaste lastega oli varasemalt 10 aastat töötanud ainult antud vanuses lastega ning tal oli sellest hoolimata võimalik kunstitegevusi sõimerühma lastega läbi viia.

Ekspertidel oli võimalus valida, mitme lapsega kunstitegevusi läbi viiakse ning mis järjekorras neid sooritatakse. Ekspertidid võisid kasutada iga kunstitegevuse läbiviimisel ka erinevaid oma rühma lapsi ehk igat kunstitegevust ei pidanud sooritama ühed ja samad lapsed. Eetikanõuetele kohaselt on uurimistöös ekspertide anonüümsus ja konfidentsiaalsus tagatud. Seetõttu on ekspertide nimed töös tähistatud vastavalt tähe- ja numbrikombinatsioonidega E1, E2 ja E3.

Andmekogumine

Küsitlus on andmete kogumisel üks enam levinud meetodeid kvalitatiivses kui ka kvantitatiivses uurimuses. Küsitlemiseks koostatakse küsimustik, mille kaudu kogutakse

andmeid uurimisprobleemi lahendamiseks. Kvalitatiivsete andmete kogumisel kasutatakse standardimata küsimustikku, mille analüüsimiseks kasutatakse kvalitatiivset sisuanalüüsi. Küsimustiku koostamisel tuleb eelnevalt läbi mõelda, millist tüüpi küsimusi esitada. Suletud küsimuste põhjal kogutakse taustandmeid või antakse vastajale ette vastused, mille seast tuleb valida. Avatud küsimuste kaudu pannakse vastajat kirjeldama, informatsiooni jagama või arvamust jagama (Õunapuu, 2014).

Andmete kogumisel kasutati küsitlust, mille läbi viimiseks koostati standardimata küsimustik (vt Lisa 2). Küsimustikku moodustasid nii avatud kui ka suletud küsimused. Suletud küsimused olid suunatud taustandmete kogumiseks, mille kaudu uuriti lasteaiaõpetajate haridust, tööstaaži ning kokkupuudet kunstiga. Küsimustiku teise osa moodustasid nelja tööjuhise põhised avatud küsimused (17 põhiküsimust ja 11 täpsustavat küsimust), mis omakorda jagunes põhiosaks ja kokkuvõtvaks osaks. Põhiosa koosnes 6st plokist – teema, lapse vanus, töö eesmärgid, materjalid ja töövahendid, töökäik, valminud töö. Kokkuvõttev osa koosnes üldistest küsimustest, mille abil uuriti iga tööjuhise tugevusi, nõrkusi, kasulikkust lasteaiaõpetajale ning ekspertide tähelepanekuid/mõtteid tööjuhise kohta. Avatud küsimused andsid uuringus osalenutel võimaluse avaldada oma arvamust, jagada informatsiooni ning kirjeldada situatsioone.

Küsimustiku plokkideks jaotamisel võeti arvesse tööjuhiste ülesehitust, eesmärgiga saada infot iga tööjuhise osa kohta. Tööjuhiste põhiste küsimuste kaudu koguti tagasisidet kunstitööde ning nende läbiviimiseks koostatud tööjuhiste kohta. Uuringu käigus kogutud info eesmärgiks on parendada tööjuhiste kvaliteeti ning sobivust lasteaiaõpetaja õppetöös kasutamiseks. Kunstitegevusi 2-3 aastaste laste meisterdamisuskuse toetamiseks oli neli. Küsimustik koos tööjuhistega edastati õpetajatele e-posti teel, mille nad peale täitmist tagasi saatsid. Küsimustiku etappe soovitati täita peale iga kunstitegevuse läbiviimist. Kunstitegevuste läbiviimiseks ja küsimustiku täitmiseks oli ekspertidel aega 6 nädalat.

Andmeanalüüs

Andme analüüsimiseks kasutati kvalitatiivset sisuanalüüsi, mis võimaldab keskendub teksti olulisematele aspektidele. Analüüsi käigus ei muudeta teksti sisukust numbriliste koodidega. Kvalitatiivse sisuanalüüsi põhjal proovitakse saada ülevaadet uuritavate mõtetest ning koondada need ühtseks tervikuks (Kalmus & Masso & Linno, 2015).

Andmete analüüsimiseks lisati küsimused ja ekspertide poolt saadud vastused tabelisse (vt Lisa 3). Tabeli ühe tulba moodustasid küsimustikus olnud küsimused. Järgmised kolm tulpa tähistati tähe- ja numbrikombinatsioonidega E1, E2 ja E3. Tabeli veerg, mis oli näiteks

tähistatud E1ga, sinna oli kantud esimese eksperdi tulemused. Tähe- ja numbrikombinatsioonide alla tulpa oli koondatud iga eksperdi vastused esimeses tulbas olevatele küsimustele. Peale andmete tabelisse kandmist alustati nende analüüsimist. Andmete analüüsimise esimeses etapis pandi kirja ekspertide sarnased ja erinevad arvamused, mille jaoks tehti tabelisse kaks rida *sarnasused* ja *erinevused*. Peale sarnasuste ja erinevuste kokku koondamist lisati tabelisse juurde ka rida *järeldused*, kus toodi välja ekspertide tähelepanekud ja ettepanekud, mis neil uuringu käigus tekkisid.

Tulemused

Teema

Ekspertide hinnangul andsid kunstitegevuste pealkirjad edasi töö olemust ning olid koosõlas valminud kunstitöödega. Üldiselt olid pealkirjad ekspertide sõnul lastele sobilikud, arusaadavad ning nemad muudatusi pealkirjades ei teeks. Uurimuse käigus toodi siiski välja erinevaid variante pealkirjade muutmiseks.

Esimese tööjuhise pealkiri „Lendlev liblikas“ oli kahe eksperdi (E2 ja E3) sõnul koosõlas töö olemusega. E2 sõnul said enamik lapsi sõnast „*lendlev*“ aru, mõni laps vajab selgitust, mistõttu tema kui ka E3 arvates pealkirjas muudatusi teha pole vaja. E1 tõi välja, et peale kunstitegevuse lõppu ootasid lapsed, et liblikas hakkaks lendama, mistõttu muudaks E1 töö pealkirja „*Kirju liblikas*“.

Järgmise kunstitegevuse pealkiri „*Taevalik vikerkaar*“ oli ekspertide hinnangul koosõlas töö olemusega. E1 ja E3 arvates pealkiri muutmist ei vaja. E2 sõnul on pealkiri laste jaoks keeruline ning 2-3 aastased ei mõista sõna „*taevalik*“ tähendust, mistõttu soovitas panna pealkirjaks „*Värviline vikerkaar*“.

Pealkiri „*Sügisene kärbseseen*“ on ekspertide hinnangul koosõlas antud tegevusega ning E1 ja E3 ei muudaks pealkirja. E2 arvates tuleks pealkiri muuta lastele keelepärasemaks. E2 soovitas töö pealkirjaks panna „*Punane kärbseseen*“ või „*Täpiline kärbseseen*“.

Viimase kunstitegevuse pealkiri „*Õunad õunapuul*“ on vastavuses koostatud kunstitegevusega ning lastele sobilik, mistõttu keegi antud nime ei muudaks. E2 sõnul said lapsed pealkirjast aru ning lisa selgitusi ei vajanud. E2 tõi välja, et tegevust on võimalik lõimida kevade teemaga ning sel juhul saaks kasutada pealkirja „*Õied õunapuul*“.

Lapse vanus

Kõigi ekspertide sõnul olid kunstitegevused lastele eakohased ning eesmärgid olid vastavuses laste vanusega. Kõik lapsed said üldiselt tegevustega hakkama ning kogesid eduelamust. Eesmärkide sobivuse osas tõid E1 ja E3 välja asjaolu, et nende seadmisel tuleb lähtuda rühmas olevate laste võimekusele ja eelnevatele teadmistele. „*Taevalik vikerkaar*“ oli E2 sõnul 2-3 aastaste laste jaoks liiga keeruline ning sobiks pigem 4-5 aastaste lastega läbi viimiseks. Teiste ekspertide hinnangul olid kunstitegevused „*Taevalik vikerkaar*“ antud vanuses lastele sobilik, kuid vajaksid muudatust töö käigus, mis aitaks tegevust muuta eakohasemaks.

Töö eesmärgid

Eesmärgid olid ekspertide sõnul kirja pandud lihtsalt, arusaadavalt ja lapsest lähtuvalt, mistõttu nende arvates eesmärgid ümbersõnastamist või muutmist ei vaja. Näidistööde põhjal seatud eesmärgid olid ekspertide sõnul vastavuses RÕK-iga. Ekspertide hinnangul olid kõik eesmärgid kunstitegevuse käigu saavutatavad.

Kunstitegevuse „*Taevalik vikerkaar*“ põhjal tõi E1 välja asjaolu, et kõik 2-3 aastased lapsed ei pruugi tunda värve, mistõttu võib eesmärk „*Laps tunneb sinist, kollast, punast, rohelist värvi.*“ jääda saavutamata. E3 tõi välja eesmärgi „*Laps rebib paberist tükke*“, kuna tema rühmas tekitas see lastele raskusi. E3 sõnul hakkasid lapsed paberit tõmba mitte rebima, mistõttu läks paber kortsu. Selleks soovitati, et õpetaja rebib ise paberitükid valmis, kuid annab lastele ise võimaluse proovida paberiribast tükke rebida. Sama soovitus andis E3 ka kunstitegevuse „*Sügisene kärbseseen*“ kohta.

Materjalid ja töövahendid

Kunstitegevustes kasutavad materjalid ja töövahendid olid ekspertide hinnangul sobilikud tööde teostamiseks. Ekspertide sõnul olid vahendid ja materjalid lastele eelnevalt tuttavad ning kõik vajalikud asjad olid kergesti leitavad. Kunstitegevuses „*Lendlev liblikas*“ andis E2 soovitus kasutada lisaks paberitele ka taaskasutavaid materjale, näiteks pliiatsipuru, lõngajuppe jms. „*Sügisene kärbseseen*“ tegevuses on võimalik E2 sõnul kasutada plastiliini täppide tegemiseks, mis arendaks lapse voolimistehnikat.

Töökäik

Kõigi ekspertide hinnangul on töökäik pandud kirja arusaadavalt ning loogilises järjekorras, kuid mõningad etapid vajavad täpsustamist ja lastele keelepärasemaks muutmist. Näiteks

kunstitegevuses „*Lendlev liblikas*“ soovitas E1 muuta tegevuskäigu esimest punkti „*Vali endale nendest värvidest liblika tiivad ja keskosa ning sõnastada „Vali endale liblika tiivad ja keha.*“, kuna see on laste jaoks paremini mõistetavam. E2 tõi samuti välja sõna „*keskosa*“, mis soovitas vahetada sõna „*keha*“ vastu, kuna lapsed ei mõista sõna „*keskosa*“ tähendust. E1 ja E2 tõid välja tööjuhises oleva tegevuse käigu teise punkti „*Pane liblika tiibade keskmisele osale (poolitamise kohale) liimi ning kleebi sinna liblika keha.*“. Nende sõnul vajab see lastele ettenäitamist, kuna mõningad lapsed tahavad panna tiivad ja keha omavahel risti.

Järgmise kunstitegevus „*Taevalik vikerkaar*“ töökäik vajab E1 ja E2 sõnul mõningad täpsustusi ja eakohasemaks muutmist. E1 ja E2 tõid välja paljude erinevate pikkustega ribade võrdlemise, millega ei saa 2-3 aastased lapsed hakkama. E1 arvates võiks selle osa tegevusest välja jätta, kuid E2 sõnul võiks anda lastele ette 2 riba pikkuste võrdlemiseks. E1 soovitas igale vikerkaare reale kleepida ette ühe paberitüki ning laps peab otsima laual olevate ribade seast üles n-ö õiget värvi riba. E2 tõi samuti välja probleemi, et lastele oli vaja ette näidata kuhu nad paberitükke kleepima hakkavad. E2 sõnul tuleks tähelepanu pöörata sellele, et laps kes pabeririba rebib, saaks selle ise ka kleepida. E2 rühmas tekkis probleeme, et lapsed ei tahtnud anda oma rebitud tükke teisele kleepida. Mida pikemaks paberiribade rebimine ja kleepimine läks, tõi kaasa E2 sõnul selle, et lapsed väsisid ära ja ei tahtnud enam tööga jätkata. E2 soovitas jagada tegevus mitmele päevale ning jälgida laste motivatsiooni ja jõudu tegevuse jooksul .

Kunstitegevuses „*Punane kärbseseen*“ on E1 ja E2 vaja muuta tegevuse käigu sõnastust lastele arusaadavamaks. E1 sõnul tuleks muuta tegevuskäigu kolmandat punkti „*Tee punaseks värvitud papptaldriku poolele väikseid liimi täppe ning kleebi liimiste kohtade peale paberitükikesi.*“. E1 arvates tuleks lasta lastel panna liimi paberitükikestele, kuna selles vanuses lapsed ei näe ja unustavad ära kuhu liimi pandi. E3 sõnul on vaja muuta tegevuskäigu neljandat punkti „*Võta valge ristkülikukujuline paber ja roheline muru tükk. Võta valge paber ette nii, et lühem äär jääks sinu poole. Pane liimi ristküliku alumisele, lühemale äärele ning kinnita sinna muru tükk.*“, kuna siin on liiga palju tegevusi korraga ja vajab lastele väga palju seletamist/ettenäitamist. E2 soovitas selle punktiga toimida nii, et õpetaja paneb lastele ise ristkülikukujulise paberi ja murutüki õigesti ette ning näitab ette kuhu tuleb liimi panema.

Viimase kunstitegevuse osas tõid E1 ja E2 välja vabajoonistamise etapi, mis võib tekitada lastes probleeme, kuna kõik selles vanuses lapsed ei pruugi osata joonistada. E2 soovitaks joonistamise jätta neile, kes seda oskavad, et lapsed ennast ebamugavalt ei tunne. E2 sõnul võiks anda vabajoonistamise asemel ette midagi konkreetset ning soovitas

kohandada joonistamist vastavalt aastaajale (nt: sügis ja õues sajab viha, siis lapsed joonistavad vihmapiisad).

Valminud töö

Tööjuhistes valminud kunstitööd on ekspertide sõnul kunstipärased ning lastele sobilikud, mistõttu keegi muudatusi sisse ei viiks. Ekspertide hinnangul aitavad tööjuhiste lõpus olevad pildid paremini mõista töökäiku ja seda millise tulemuseni autor tegevuse lõpus jõuda soovib. Pildid kunstitegevuste valmimise protsessist aitab ekspertide hinnangul tegevust kiiresti ette valmistada ning läbi viia.

Arutelu

Bakalaureusetöö eesmärgiks oli koostada tööjuhised õpetajatele 2-3 aastaste laste meisterdamise oskuse arendamiseks ning saada ekspertidelt koostatud tööjuhiste kohta tagasisidet, mis aitab antud tööjuhiseid kohandada ja täiustada (vt Lisa 4). Tööjuhiseid katsetasid kolm Tartu linna lasteaedades tegutsevat lasteaiaõpetajat, kellelt koguti uurimusküsimuste saamiseks vastuseid küsimustiku abil.

Esimene uurimusküsimus: *Milliseid muudatusi oleks ekspertide hinnangul vaja tööjuhistesse sisse viia?*

Töö pealkiri peab andma edasi töö olemust ning olema kooskõlas töö sisuga. Tööjuhiste pealkirjad oli ekspertide hinnangul lastele arusaadavad ja vastasid töö olemusele, kuid mõningad pealkirjad vajasisid lastele keelepärasemaks muutmist. Ühe eksperdi sõnul tuleks esimese tööjuhise pealkiri „Lendlev liblikas“ muuta „Kirju liblikas“, kuna lapsed ootasid, et liblikas hakkaks lendama. Liblikat on võimalik n-ö lendama panna, kasutades selleks pulka, mille külge liblikas kinnitada ning mööda rühmaruumi teda lennutada. Tööjuhisesse sai lisatud punkt, mille kohaselt õpetaja kinnitab liblikale pulga ning seetõttu pealkirja muudatust sisse ei viida. Pealkiri „Taevalik vikerkaar“ ei olnud eksperdi sõnul kõigile lastele arusaadav, mistõttu soovitati panna pealkirjaks „Värviline vikerkaar“. „Värvine vikerkaar“ on lastele lihtsamini mõistetav ja keelepärasem, mistõttu sai pealkiri eksperdi antud soovitusel muudetud. Kolmanda tööjuhise pealkiri „Sügisene kärbseseen“ muudeti eksperdi soovitusel „Punane kärbseseen“. Seened kasvavad sügisel, mille kohaselt on algne pealkiri sobilik, kuid töö lõpptulemusel ei ole sügisele iseloomulike tunnuseid, värvilisi lehti, vihmapiisku jms. Viimast kunstitegevust „Õunad õunapuul“ on võimalik lõimida ühe eksperdi sõnul kevadesse,

kui õunapuud alles õitsevad, mistõttu saaks sel juhul kasutada pealkirja „Õied õunapuul“. Ekspertide sõnul on pealkiri kooskõlas töö olemusega ning lastele arusaadav, mistõttu ei muudetud esialgset pealkirja, kuid vastavalt aastaajale, teemale on võimalik pealkirja muuta.

Tööjuhised peavad olema koostatud arusaadavalt, et neid oleks võimalik läbi viia ja sooritada iseseisvalt (Käis, 2018). Ekspertide sõnul olid tööjuhised loogiliselt üles ehitatud ning neile kui õpetajatele arusaadavalt kirjutatud. Tööjuhises olevad tegevuse käigud vajasisid ekspertide sõnul täpsustusi ja lastele sobilikumaks muutmist. Kunstitegevusse „Lendlev liblikas“ sai ekspertide hinnangul muudatusi sisse viidud eesmärkidesse, õpetaja ettevalmistavatesse tegevustesse ja tegevuse käiku. Ühe eksperdi sõnul tuleks anda lastel rohkem võimalust ise proovida, kuid teise eksperdi sõnul on laste käed veel nõrgad, mistõttu tuleks õpetajal ise paberitükid valmis rebida. Neljandaks eluaastaks peab lapsel olema omandanud rebimis- ja kortsutamistehnika (Oll, 2009), mille põhjal saab väita, et lastel on aega oskusi omandada. Seetõttu sai lisatud juurde eesmärk „Laps proovib rebida paberist tükke.“ (järgmisel kahel kunstitööl viidi samuti eelnev muudatus sisse). Esmalt antakse lapsele võimalust rebida õpetaja poolt rebitud paberiribast tükke (Vaas, 2022), mistõttu lisati õpetaja ettevalmistavate tegevuste juurde tegevus, mille kohaselt õpetaja rebib valmis paberiribad. Laste kõne areneb erinevas tempos ning selle tase sõltub sellest, kas laps mõistab täiskasvanu poolt suunatud ütlusi või mitte (Kibal, 2014), mistõttu on oluline edastada ütlused võimalikult lihtsalt ja mõistetavalt. Võttes arvesse eksperdi soovitusi, sai tegevuse käigu esimene punkt kirja „Vali enda liblikale tiivad ja keha.“. Tegevuse käigu teine punkt tekitas ekspertide hinnangul kõige rohkem segatust, mistõttu sai lisatud tööjuhisesse juurde lause, mille kohaselt õpetaja seletab ja näitab samaaegselt tegevust ette. Vaatlemist peetakse oluliseks, kuna see aitab koondada laste tähelepanu tegevusele, ning arendab mälu (Zimmer, 2016; Erg & Kontor, 2016). Eelnevalt sai lisatud juurde eesmärk, mille kohaselt laps proovib rebida paberist tükke, sai lisatud tegevuskäigu kolmandasse punkti lause, kus õpetaja annab lastele võimalust proovida paberist tükke rebida.

Teises kunstitegevuses viidi samuti sisse muudatused eesmärkides, õpetaja ettevalmistavates tegevustes ja tegevuse käigus. Eksperdi sõnul tuleks jätta tegevusest välja punkt, mille kohaselt õpetaja küsib lastelt värvide nimetusi. Kolme aastane laps peaks juhendamise abiga leidma ümbritsevast keskkonnast üles sinise, punase, kollase ja roheline värvi. Viie aastane laps peab tundma sinist, kollast, punast ja rohelist värvi (Oll, 2009). Lähtudes teooriale ning eksperdi hinnangule muudeti eesmärki „*Laps tunneb sinist, kollast, punast ja rohelist värvi.*“ ning asendati „*Laps leiab laualt sinise, punase, kollase ja roheline pabeririba.*“ Sellega seoses viidi muudatus sisse ka õpetaja ettevalmistavatesse tegevustesse,

mille kohaselt palub õpetaja lapsel leida laualt nimetatud värviga riba. Õpetaja võib vajadusel last toetada, osutades mõnele sama värvi esemele rühmaruumis või riietel. Kolmanda eluaasta lõpuks peaks laps suutma märgata sarnasusi (Sikka, 2009). Ekspertide sõnul tekitab lastele probleeme paberitükkide kleepimine, lapsed ei saa aru millisele reale tuleb paberitükid kleepida, mistõttu peab õpetaja suunama neid õigele reale. Võttes arvesse eksperdi soovitusi, sai õpetaja ettevalmistavatesse tegevustesse lisatud punkt, mille kohaselt tuleb õpetajal eelnevalt kleepida iga vikerkaare reale üks õiget värvi paberitükk. Tegevusse sisse viidud muudatuse kaudu on võimalik lõimida valdkonnaga „Matemaatika“, mille kohaselt oskab laps rühmitada esemeid sarnase värvi alusel (Sikka, 2009). Kunstitegevuste läbiviimisel on oluline, et see tekitaks neid eduelamuse, kuid selleks on oluline luua eakohane tegevus (Vaas, 2022). Ekspertide hinnangul oli tegevus laste jaoks liiga keeruline, mistõttu tuli muuta tegevuse käiku lastele sobilikumaks ja lihtsamaks. Esmalt laseb õpetaja valida lapsel ühe pabeririba, millest ta proovib rebida tükke, seejärel otsib vikerkaarelt üles sama värvi paberitükiga rea, kuhu hakkab enda poolt rebitud tükke kleepima.

Instruktsioonid, mis koosnevad mitmest osast, tuleb jagada osadeks ning täita etapiliselt (Erg & Kontor, 2013), kuna sel eas lapsed pole võimelised mitut ülesannet korraga täitma ja meelde jätma. Ekspertide sõnul tekitab lastes segadust „Sügisene kärbseseen“ kunstitöös tegevuse käigu neljas punkt „*Võta valge ristkülikukujuline paber ja roheline muru tükk. Võta valge paber ette nii, et lühem äär jääks sinu poole. Pane liimi ristküliku alumisele, lühemale äärele ning kinnita sinna muru tükk.*“. Selles punktis on tood välja mitu ülesannet, mida laps peaks suutma täita kuid selles eas pole ta selleks võimeline. Uurimuse käigus soovitati õpetajal ise kleepida papptaldrikule seenejala kuna seejärel ei pea laps tegutsema mitme asjaga. Eksperti hinnangu kohaselt tuleks tegevuse käigus teha muudatusi, mille kohaselt peaks laps kanda liimi paberitükile, mitte papptaldrikule, kuna laps ei mäleta hiljem asukohta kuhu liimi pani. 2-3 aastased lapsed alles omandavad õiget liimimisvõtet, seetõttu on sobilik kasutada nendega värvilisi või sädelevaid liime, kuna need jätavad paberile jälje (Vaas, 2022). Lähtudes meisterdamises kasutatavatest töövahenditest ja nende võtete omandamisest ei viidud tööjuhises olevasse tegevuse käiku sisse muudatusi. Värvilise liimi puudumise korral on võimalik muuta töövõtet, kus laps kannab liimi paberitükile ning seejärel kinnitab selle seenekübarale.

Ekspertide sõnul tuleks joonistamine viimases tegevuses jätta lastele kellel on selle vastu huvi, kuna enamik selles eas lapsi ei oska veel joonistada. Teisel eluaastal teevad lapsed eesmärgipäratuid kritseldusi, nad teevad pliiatsiga erinevaid jälgi, mis pakub neile rohkem huvi kui objekti kujutamine paberil. Kolmandal eluaastal hakkavad lapsed tegutsema

eesmärgi parasemalt, nad hakkavad kujutama äratuntavaid kujundeid (Juske, 2004; Vaas, 2022). Soovituste kohaselt sai tegevus käigus juurde lisatud osa, mille kohaselt annab õpetaja lastele võimaluse joonistamisega tööd täiendada.

Tööjuhistes kasutatavatest töövahenditest ja materjalidest ükski eksperti midagi ei muutnud. Esimeses tööjuhise „Lendlev liblikas“ soovitati kasutada liblika kaunistamiseks ka taaskasutatavaid materjale, näiteks pliiatsiteritamisel tekkinud puru, lõngajuppe jms. Kunstitegevuses „Sügisene kärbseseen“ soovitati kasutada plastiliini täppide tegemiseks. 2-3 aastaste laste meisterdused on paberitööd, mille käigus tutvutakse erinevate paberitega, näiteks salvrätt, värviline paber jm õhemate paberitega (Oll, 2009; Vaas, 2022). Vastavalt õpetaja eesmärkidele ja teemale on võimalik antud materjale tööde teostamisel kasutada, kuid koostatud tööjuhiste eesmärk on suunatud paberitöödele.

Teine uurimusküsimus: *Kuivõrd aitavad tööjuhised kaasa 2-3 aastaste meisterdamisioskuse arengule?*

Tegevuste planeerimisel tuleb arvestada laste vanust, üldoskuste kui ka valdkondade õppe- ja kasvatustegevuse eesmärke, valdkondade sisu ning laste eeldatavat arengut (Kala, 2009; Õun, 2010). Eesmärkide seadmisel lähtuti õppe- ja kasvatustegevuse valdkond „Kunst“ sisust ning 2-3 aastaste laste eeldatavatest oskustest (Oll, 2009; Koolieelse lasteasutuse riiklik..., 2008). Kõigi ekspertide sõnul olid tegevused 2-3 aastastele sobilikud kuna eesmärgid olid vastavuses laste vanusega ning tegevuste käigus saavutatavad.

Ekspertide hinnangul olid töödes kasutatavad vahendid ja materjalid lastele sobilikud, kuna need olid lastele tuttavad ja õpetajatele kergesti kättesaadavad. 2-3 aastaste meisterdamise õpetamisel on oluline eelnevalt tutvustada töös kasutatavaid materjale ja töövahendeid. Uued asjad haaravad lapse tähelepanu endale, mistõttu ei keskenduta tegevusele enne kui esimene reaktsioon on möödas. Töö teostamiseks on oluline kasutada eale vastavaid materjale ja vahendeid. Näiteks rebimiseks tuleb kasutada ühepoolset värvilist paberit, kuna paksema paberi jaoks on selles vanuses laste käed veel nõrgad. Eelnevalt on vajalik, et laps oleks omandanud ka töö teostamiseks vajalikud töövõtted (Strebeleva, 2010; Vaas, 2022), sel juhul on tegevus lapsele jõukohane, mille tulemusena tunneb eduelamust.

Kolmas uurimusküsimus: *Mil määral toetavad tööjuhised lasteaiasõpetaja tööd?*

Jakobsoni (2016) läbi viidud uurimuses selgus, et õpetajad tunnevad ennast ebakindlalt kunstivaldkonnas tehniliste oskuste õpetamisel, kuna tuntakse, et ei olda sellel alal piisavalt pädevad. Uurimuse käigus sain kinnitust, et koostatud näidistööd on abiks nii kogemustega

kui ka algajale õpetajale. Tööjuhised annavad kogenud õpetajatele ideid meisterdamisoskuse arendamiseks. Algajad õpetajad saavad selged ja etapiliselt kirjapandud tööjuhised, mille abil on võimalik lihtsalt ja kiirelt tegevust lastele ette valmistada ja läbi viia.

Töö kitsaskohad ja edasine tegutsemine

Bakalaureusetöö kitsaskohaks võib välja tuua ekspertide vähesuse, mistõttu ei olnud võimalik saada kinnitust probleemidele, mis tekkisid ekspertidel tööjuhiste katsetamisel. Uuringu tulemusi on tulevikus võimalik täiendada ning anda võimalust järgmistele ekspertidel tööjuhiseid katsetada. Ekspertidel oli tegevuste läbiviimiseks määratud kindel aeg, mistõttu polnud neil võimalik valida hetke, mil oleksid lapsed olnud võimalised neid tegevusi sooritama. Lapsed erinevates lasteaedades ja rühmades on oma teadmiste ja oskuste poolest erinevatel tasemetel, mistõttu võisid teatud etapid kunstitöodes olla lastele keerulised.

Kokkuvõttes täitis uuring oma eesmärgi, kuna eksperdid andsid koostatud tööjuhiste oma poolse hinnangu. Tööjuhiste antud hinnangud aitasid tõsta tööjuhiste sobivust 2-3 aastaste laste meisterdamisoskuse arendamisele. Saadud tagasiside aitas tõsta ka tööjuhiste kvaliteeti, et need aitaksid edaspidi õpetajaid meisterdamisoskuse õpetamisel.

Algsetesse tööjuhistesse sai sisse viidud muudatused, mis annab võimalust uuringut jätkata. Edaspidi on võimalik anda ekspertidele katsetamiseks tööjuhised, millesse said sisse viidud eelnevate ekspertide tähelepanekud. Hinnang muudatustega tööjuhiste annab võimaluse saada tagasisidet muudatuste sobivuse kohta. Edasise uurimuse käigus on võimalik teha kindlaks, kas tööjuhistesse sisse viidud muudatused aitasid tegevuste läbiviimisele ja sooritamisele kaasa.

Tänuõnad

Täna kõiki uuringus osalenud lasteaiaõpetajad, kes olid nõus ja leidsid põhitöö kõrvalt aega kunstitegevuste läbiviimiseks ning peale selle anda põhjalikku ja edasiviivat tagasisidet koostatud tööjuhiste kohta. Eriline tänu läheb juhendajale, kes kogu bakalaureusetöö protsessi jooksul oli toeks ning jagas kasulikke näpunäiteid töö kirjutamiseks.

Autorsuse kinnitus

Kinnitan, et olen koostanud ise käesoleva lõputöö ning toonud korrektselt välja teiste autorite ja toetajate panuse. Töö on koostatud lähtudes Tartu Ülikooli haridusteaduste instituudi lõputöö nõuetest ning on kooskõlas nende akadeemiliste tavadega.

Allkirjastatud digitaalselt

Kuupäev

Kai Kahre

25.05.2022

Kasutatud kirjandus

- Aljasmets, E., Eisenšmidt, E., Kurik, E., Lootsar, E., Massi, S., & Pöldemaa, T. (1985). *Tööõpetus algklassides*. Tallinn: Valgus.
- Aerila, J. A., & Rönkkö, M. L. (2015). Integrating literature with craft in a learning process with creative elements. *Early Childhood Education Journal*, 43(2), 89-98.
<https://link.springer.com/article/10.1007/s10643-013-0626-1>.
- Bartel, M. (2011). *Teaching Observation Drawing to Young Children*.
<https://www.bartelart.com/arted/coach2observe.html>.
- Bendt, L. (2019). *Meisterdamistehnikas loovtööd õpetajatele eelkooliealiste laste loova mõtlemise komponentide arengu toetamiseks*. Publitseerimata bakalaureusetöö. Tartu Ülikool.
- Berliner, David C. (1988). *The development of expertise in pedagogy*.
<https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED298122.pdf>.
- Cools, W., De Martelaer, K., Samaey, C., Andries, C. (2008). Movement skill assessment of typically developing preschool children: a review of seven movement skill assessment tools. *Journal of Sports Science and Medicine*, 8, 154-168.
- Erg, L., & Kontor, A. (2013). *Lapse arengu, oskuste ja tunnetusprotsesside mõju õppimisele. Nõuandeid individuaalseks arendustööks*. SA Innove.
https://hev.edu.ee/get/582/Juhendmaterjal_veebi.pdf.
- Ettekavatsetud valim (s.a.)*.
https://dspace.ut.ee/bitstream/handle/10062/27764/ettekavatsetud_valim.html
- Henno, K. (Toim). (2005). *Laps ja lasteaed. Lasteaiaõpetaja käsiraamat*. Tartu: AS Atlex.
- Innos, K. (2020). *Maalimise tööjuhised loovuse komponentide õpetamiseks 6-7 aastastele lastele*. Publitseerimata bakalaureusetöö. Tartu Ülikool.
- Ivanova, K., & Leppoja, L. (2007). Käelistest tegevustest lasteaia ja nende integreerimise ainevaldkondadega. *Tea ja toimet*, 33, 9-10.
- Jakobson, A. (2016). *Lasteaiaõpetajate arusaamad koolieelse lasteasutuse riikliku õppekava valdkonna kunst sisust ja eesmärkidest*. Publitseerimata bakalaureusetöö. Tartu Ülikool.
- Juske, A. (2004). *Joonistav laps. Onto- ja fülogeneetilised paralleelid*. Tallinn: Eesti kunstiakadeemia.
- Kala, H. (2009). *Uuendatud riiklik õppekava. E. Kulderknup (Toim), Õppe ja kasvatustegevuse korraldus (lk 11)*. Tallinn: Kirjastus Studium.

- Kalmus, V., Masso, A., & Linno, M. (2015). *Kvalitatiivne sisuanalüüs*.
<https://samm.ut.ee/kvalitatiivne-sisuanalyys>
- Kibal, M. (2014). *Õppematerjal keele ja kõne õpetamiseks 2-3-aastastele lastele õuesõppe tegevuste abil*. Publitseerimata bakalaureusetöö. Tartu Ülikool.
- Kivistik, M. (1984). *Metoodiline abimaterjal kujutavate tegevuste tundideks (meisterdamine)*. Tallinn: Eesti NSV Haridusministeerium.
- Koolieelse lasteasutuse riiklik õppekava (2008). *Riigi Teataja I 2008, 23, 152*.
<https://www.riigiteataja.ee/akt/13351772?leiaKehtiv>.
- Kortsutamine (s.a.). https://www.tlu.ee/opmat/tp/kasitoo_tehnikad/kortsutamine.html.
- Käis, J. (2018). Õppemeetodidest. A. Kurm (Toim), *Õpetuse alused ja teed. Üldine didaktika. Kirjalikud tööd* (lk 281 - 283). Tartu: Kirjastus Studium.
- Lootsaar, E. (1964). *Rebimine ja lõikamine*. Tallinn: Kirjastus „Kunst“
- Löfström, E. (2011). *Tegevusuuringu käsiraamat*.
<https://www.digar.ee/arhiiv/et/raamatud/14968>.
- Läänemets, U. (2000). *Õppevara. Küsimusi ja kostmisi*. Tallinn: Avita.
- Marandi, T. (2007). *Õppematerjalide koostamine*.
http://lepo.it.da.ut.ee/~triinm/Marvi_talvekool_2007jaanuar_kasileht.pdf.
- Meisterdamine paberist* (s.a.). <https://oppekava.innove.ee/meisterdamine-paberist>.
- Moilanen, V., Autio, O., Ruokonen, I., & Ruismäki, H. (2012). Instructions in skills teaching: A case study of four elementary school handicrafts teachers.
<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1877042812023051>.
- Männamaa, M., & Marats, I. (2008). Lapse üldoskuste areng. E. Kulderknap (Toim), *Üldoskuste areng koolieelses eas* (lk 7). Tallinn: Kirjastus Studium.
- Nugin, K. (2013). *Üldõpetuste rakendamine lasteaias* (lk 11-12).
https://atlex.ee/workfiles/pdf/Yldopetuse_raken.pdf.
- Nõmmela, C. (2016). *Õpetajate hinnangud üldõpetusliku tööviisi kasutamisest koolieelses lasteasutuses Tartu lasteaegade näitel*. Publitseerimata bakalaureusetöö. Tartu Ülikool.
- Oll, T. (2009). Valdkond “Kunst”. E. Kulderknap (Toim), *Õppe ja kasvatustegevuse valdkonnad* (lk 74 – 88). Tallinn: Kirjastus Studium.
- Peenmotoorika* (s.a.). <https://www.tlu.ee/opmat/tp/eelharjutused/peenmotoorika.html>
- Pica, R. (2008). *Physical Education for Young Children. Movement ABCs for the Little Ones*. Human Kinetics.

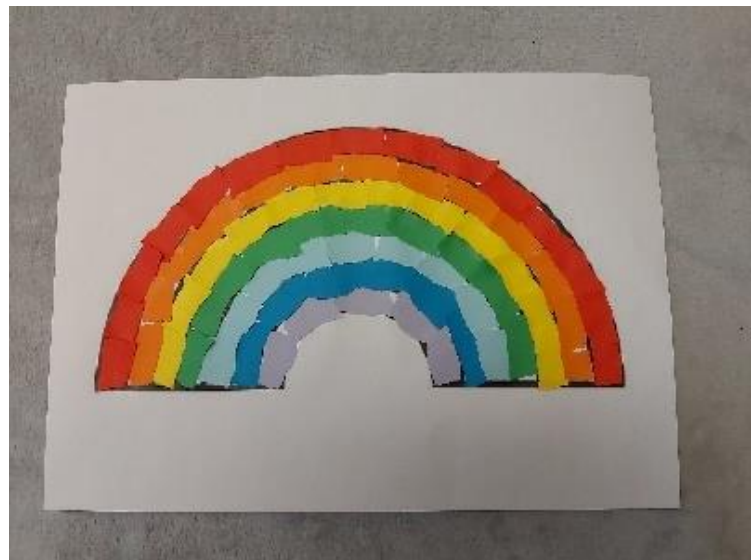
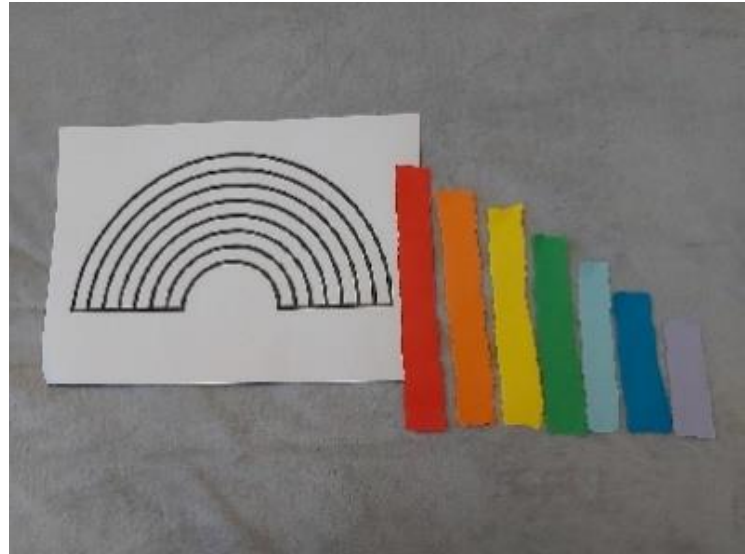
- Pärnpuu, H. (2019). *Voolimistehnikas tööjuhised õpetajale eelkooliealiste laste loovuse alaoskuste arendamiseks*. Publitseerimata bakalaureusetöö. Tartu Ülikool.
- Saarso, G-A. (2003). *Meistrimehed oleme. Õpetajaraamat*. Tallinn: Avita.
- Sikka, H. (2009). Valdkond “Matemaatika”. E. Kulderknup (Toim), *Õppe ja kasvatustegevuse valdkonnad* (lk 68). Tallinn: Kirjastus Studium.
- Strebeleva, J. (2010). *Laste arendamine ja õpetamine didaktiliste mängude abil*. Tartu: Atlex.
- Zimmer, M. (2016). *Õpiobjekt raamatuillustratsiooni vaatluse läbiviimiseks kunstitegevuse valdkonnas 6–7-aastaste lastega*. Publitseerimata bakalaureusetöö. Tartu Ülikool.
- Vaas, I. (2022). *Kunstitegevused lasteaia*. Tartu: Kirjastus Kröösus.
- Vahter, E. (2005). Kunstikasvatus lasteaia. E. Kikas (Toim), *Õppimine ja õpetamine koolieelses eas. Valdkondlike teadmiste ja oskuste areng* (lk 247 – 255). Tartu: TÜ Kirjastus.
- Vahter, E. (2008). Kunstitegevused. K. Henno (Toim), *Laps ja lasteaed. Lasteaiaõpetaja käsiraamat. Õppe- ja kasvatustegevus* (lk 199 - 201). Tartu: TÜ Kirjastus.
- Villems, A., Aluoja, L., Pilt, L., Naulainen, M-M., Kusmin, M., Rogalevitš, V., & Tokko, U. (2015). *Juhend digitaalse õppematerjali autorile*. <https://oppevara.edu.ee/kvaliteet/>.
- Õun, T. (2010). *Õppekasvatustegevus lasteaia*.
https://www.tlu.ee/opmat/ka/opiobjekt/KAA6003/Lasteaed/tegevuste_lbiviimine.html.
- Õunapuu, L. (2014). *Kvalitatiivne ja kvantitatiivne uurimisviis sotsiaalteadustes*. Tartu Ülikool. http://dspace.ut.ee/bitstream/handle/10062/36419/ounapuu_kvalitatiivne.pdf.

Lisad**Lisa 1.** Kunstivaldkonna näidistööde tööjuhised (enne ekspertide hinnangut)

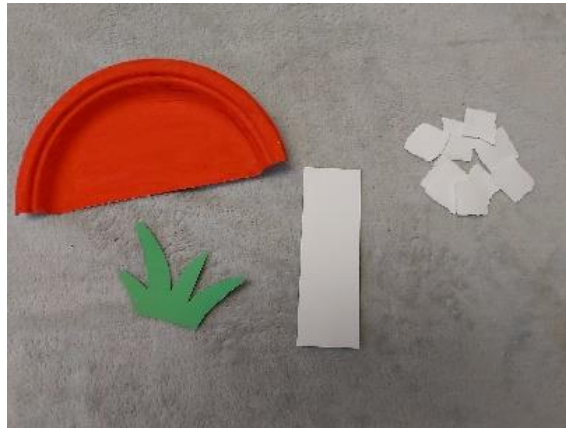
Töö liik/ Tehniline oskus: voolimine, meisterdamine, joonistamine, maalimine (millele saab võimalusel lisada täpsustuse)	Meisterdamine (paberitöö)
Õpetaja nimi:	Kai Kahre
Teema:	„Lendlev liblikas“
Laste vanus:	2-3 aastased lapsed
Eesmärgid:	• Laps kortsutab pehmet paberit. • Laps katab aluspinna liimiga. • Laps liimib detaile aluspinnale. • Laps kaunistab oma tööd.
Töövahendid	liimipulk, käärid
Materjalid	värviline paber, värvilised salvärätikud
Õpetaja ettevalmistavad tegevused:	• Õpetaja lõikab värvilistest paberitest välja liblika tiivad ja liblika keskosa. • Õpetaja rebib valmis erinevat värvi paberitükke ja salvärätiku tükke.
Tegevuse käik:	1. Vali endale nendest värvidest liblika tiivad ja keskosa. 2. Pane liblika tiibade keskmisele osale (poolitamise kohale) liimi ning kleebi sinna liblika keha. 3. Kaunista liblikat. Kleebi erinevaid paberitükke liblikale. Võta salvärätiku tükke ja kortsuta need pallikestes ning kleebi need liblikale.
Pilt näidistööst	

Töö liik/ Tehniline oskus: voolimine, meisterdamine, joonistamine, maalimine (millele saab võimalusel lisada täpsustuse)	Meisterdamine (paberitöö)
Õpetaja nimi:	Kai Kahre
Teema:	Ühistöö – „Taevalik vikerkaar“
Laste vanus:	2-3 aastased lapsed
Eesmärgid:	- Laps rebib paberist tükke. - Laps katab aluspinna liimiga. - Laps tunneb sinist, kollast, punast ja rohelist värvi.
Töövahendid	liimipulk
Materjalid	värvilised paberid, A3 joonistuspaber
Õpetaja ettevalmistavad tegevused:	- Õpetaja joonistab lastele ette vikerkaare kontuuri. - Õpetaja rebib valmis eripikkuses paberiribad (lilla kõige lühem ja punane kõige pikem). - Enne tegevuse algust näitab õpetaja lastele erinevat värvi paberiribasid ning küsib lastelt värvide nimetusi. Lisaks panevad lapsed üheskoos paberiribad pikkuse järjekorda. - Lapsed hakkavad ühekaupa õpetaja juures käima paberiribast tükke rebimas ja kleepimas. Enne kui laps hakkab oma tegevusega pihta, palub õpetaja tal osutada erinevatele värvidele (roheline, sinine, kollane, punane).
Tegevuse käik:	(õpetaja kutsub järjest ühekaupa lapsi enda juurde) Võta (esimene laps) kõige lühem (lillat värvi) pabeririba ning rebi sellest väiksed tükid. - Sina (teine laps) pane liimi vikerkaare kõige sisemisele/lühemale kaarele ning kleebib sinna lillad paberitükid. - Sina võta tumedam sinine pabeririba ja rebi sellest väikseid tükke (kolmas laps) ja sina (neljas laps) kleebi need paberiribad vikerkaare järgmisele kaarele. Tegevus läheb edasi samamoodi nii kaua kui kogu vikerkaar on valmis. NB! Kui vikerkaare kaared lähevad pikemaks, siis võib ühte kaart teha ka neli last ehk kaks last rebivad paberitükke ja kaks last kleebivad.

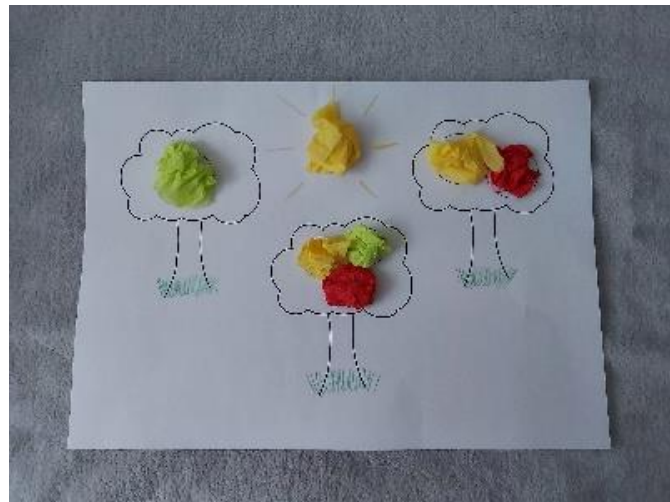
Pilt näidistööst

Töö liik/ Tehniline oskus: voolimine, meisterdamine, joonistamine, maalimine (millele saab võimalusel lisada täpsustuse)	Meisterdamine (paberitöö)
Õpetaja nimi:	Kai Kahre
Teema:	„Sügisene kärbseseen“
Laste vanus:	2-3 aastased lapsed
Eesmärgid:	• Laps rebib paberist tükke. • Laps kannab liimi aluspinnale. • Laps katab aluspinna värviga.
Töövahendid	liimipulk, käärid, pintsel, guaššvärv
Materjalid	värviline paber, värvilised salväratikud
Õpetaja ettevalmistavad tegevused:	• Õpetaja lõikab papptaldrikud pooleks. • Õpetaja lõikab välja seenejala ehk ristkülikukujulise detaili ja rohelist muru meenutava detaili. • Õpetaja rebib valgest paberist ribad.
Tegevuse käik:	1. Värvri papptaldriku pealmine osa punaseks. Jäta taldrik kuivama. 2. Rebi valgest paberiribast väikseid tükke seene täppide jaoks. 3. Tee punaseks värvitud papptaldriku poolele väikseid liimi täppe ning kleebi liimiste kohtade peale paberitükikesi. 4. Võta valge ristkülikukujuline paber ja roheline muru tükk. Võta valge paber ette nii, et lühem äär jääks sinu poole. Pane liimi ristküliku alumisele, lühemale äärele ning kinnita sinna muru tükk. 5. Keera papptaldrik teist pidid nii, et värvitud osa jääb laua poole. 6. Pane liimi papptaldriku sirgele servale, keskele ning kleebi sinna seenejalg nii, et roheline muru tükk jääks vastu lauda.
Pilt näidistööst	

Töö liik/ Tehniline oskus: voolimine, meisterdamine, joonistamine, maalimine (millele saab võimalusel lisada täpsustuse)	Meisterdamine (paberitöö)
Õpetaja nimi:	Kai Kahre
Teema:	„Õunad õunapuul“
Laste vanus:	2-3 aastased lapsed
Eesmärgid:	• Laps kortsutab pehmet paberit. • Laps katab aluspinda liimiga. • Laps räägib oma pildist.
Töövahendid	liimipulk, käärid, värvilised pliiatsid
Materjalid	värvilised salvrätikud, A3 joonistuspaper
Õpetaja ettevalmistavad tegevused	• Õpetaja rebib või lõikab salvrätikust välja kandilised tükid. • Õpetaja prindib välja või joonistab igale lapsele kolmest puust koosneva pildi. • Enne kui lapsed hakkavad tegevusega pihta, palub õpetaja lapsel/lastel lugeda kokku, mitu õuna ehk ringi on igal puul.
Tegevuse käik:	1. Vali endale kuus salvrätiku tükki ning kortsuta need pallikesteks. 2. Pane ühe ringi sisse liimi ning kinnita sinna üks kortsutatud pallike. Sama moodi tee kõigis puudes olevate ringikestega. 3. Joonista pildile midagi juurde, näiteks päike, pilv(ed), muru, loom, maja, inimene. 4. Räägi, mis/kes sul pildil on.
Pilt näidistööst	

Lisa 2. Küsimustik

Taustaküsimused.

1. Kui kaua olete töötanud koolieelse lasteasutuse õpetajana?

.....

2. Milline on Teie erialane haridus?

.....

3. Milline on Teie varasem kokkupuude kunstiga (olete lõpetanud kunstikooli, osalenud kunstitöödega konkurssidel vms)?

.....

.....

Tagasiside ning ettepanekud tööjuhise nr 1 („Lendlev liblikas“) parandusteks ja täiendusteks.

Teema

1. Kuivõrd on tööjuhise teema nimi ja töö käigus valminud kunstitöö omavahel kooskõlas?

.....

.....

Mida muudaksid tööjuhise teema nimes? Põhjenda

.....

.....

Lapse vanus

2. Kuivõrd on kunstitegevus selles vanuses lastele sobilik?

.....

.....

Mida kunstitegevuse juures muudaksid, et see oleks eakohane? Põhjendage.

.....

.....

3. Kuivõrd on tööjuhises olevad tööeesmärgid vastavuses laste vanusega?

.....

.....

Milliseid tööeesmärgid ei vasta lapse vanusele? Põhjenda.

.....

.....

Töö eesmärgid

4. Kuivõrd arusaadavalt on tööeesmärgid sõnastatud?

.....

.....

Mida muudaksid eesmärkide sõnastamisel? Põhjenda.

.....

.....

5. Kuivõrd on tööjuhises seatud eesmärgid kooskõlas riiklikus õppekavas oleva kunstivaldkonnaga?

.....

.....

Milliseid tööjuhise eesmärke muudaksid? Põhjendage.

.....

.....

6. Kuivõrd on seatud eesmärgid saavutatavad kunstitegevuse käigus?

.....

.....

Millised tööjuhise eesmärgid jäävad saavutamata? Põhjendage.

.....

.....

Materjalid ja töövahendid

7. Kuivõrd tööjuhises väljatoodud materjalid on sobilikud kunstitegevuse teostamiseks?

.....

.....

Millised materjalid ei sobinud töö teostamiseks või mida võiks asendada? Põhjendage.

.....

.....

8. Kuivõrd tööjuhises väljatoodud töövahendid on sobilikud kunstitegevuse teostamiseks?

.....

.....

Millised töövahendid ei sobinud töö teostamiseks või mida võiks asendada? Põhjendage.

.....

.....

9. Milliseid töövahendeid ja materjale kasutasite/kasutaksite lisaks tööjuhises väljatoodud töövahenditele ja materjalidele? Põhjenda.

.....

.....

Töökäik

10. Kuivõrd arusaadavalt on tegevuskäik tööjuhisesse kirja pandud?

.....

.....

Mis jäi arusaamatuks? Põhjendage.

.....

.....

Mida muudaksid tegevusekäigu kirjutamisel? Põhjenda.

.....

.....

11. Kuivõrd loogiliselt on tegevusekäik üles ehitatud?

.....

.....

Mida muudaksite tegevusekäigu järjekorras? Põhjendage.

.....

.....

Valminud töö

12. Kuivõrd aitasid töö valmimisele kaasa tööjuhises olevad töö etapilised pildid?

.....

.....

13. Milliseid muudatusi viisite/viiksite sisse valminud näidistöösse? Põhjenda

.....

.....

Üldised küsimused tööjuhendi kohta

1. Mida peate koostatud tööjuhise tugevuseks?

.....

.....

2. Mida peate koostatud tööjuhise nõrkuseks?

.....

.....

3. Millist kasu saavad tööjuhise õpetajad?

.....

.....

4. Muud tähelepanekud ja mõtted tööjuhise kohta?

.....

.....

Tagasiside ning ettepanekud tööjuhise nr 2 („Taevalik vikerkaar“) parandusteks ja täiendusteks.

Teema

1. Kuivõrd on tööjuhise teema nimi ja töö käigus valminud kunstitöö omavahel kooskõlas?

.....

.....

Mida muudaksid tööjuhise teema nimes? Põhjenda

.....

.....

Lapse vanus

2. Kuivõrd on kunstitegevus selles vanuses lastele sobilik?

.....

.....

Mida kunstitegevuse juures muudaksid, et see oleks eakohane? Põhjendage.

.....

.....

3. Kuivõrd on tööjuhises olevad tööeesmärgid vastavuses laste vanusega?

.....

.....

Milliseid tööeesmärgid ei vasta lapse vanusele? Põhjenda.

.....

.....

Töö eesmärgid

4. Kuivõrd arusaadavalt on tööeesmärgid sõnastatud?

.....

.....

Mida muudaksid eesmärkide sõnastamisel? Põhjenda.

.....

.....

5. Kuivõrd on tööjuhises seatud eesmärgid kooskõlas riiklikus õppekavas oleva kunstivaldkonnaga?

.....

.....

Milliseid tööjuhise eesmäärke muudaksid? Põhjendage.

.....

.....

6. Kuivõrd on seatud eesmärgid saavutatavad kunstitegevuse käigus?

.....

.....

Millised tööjuhise eesmärgid jäävad saavutamata? Põhjendage.

.....

.....

Materjalid ja töövahendid

7. Kuivõrd tööjuhises väljatoodud materjalid on sobilikud kunstitegevuse teostamiseks?

.....

.....

Millised materjalid ei sobinud töö teostamiseks või mida võiks asendada? Põhjendage.

.....

.....

8. Kuivõrd tööjuhises väljatoodud töövahendid on sobilikud kunstitegevuse teostamiseks?

.....

.....

Millised töövahendid ei sobinud töö teostamiseks või mida võiks asendada? Põhjendage.

.....

.....

9. Milliseid töövahendeid ja materjale kasutasite/kasutaksite lisaks tööjuhises väljatoodud töövahenditele ja materjalidele? Põhjenda.

.....

.....

Töökäik

10. Kuivõrd arusaadavalt on tegevuskäik tööjuhisesse kirja pandud?

.....

.....

Mis jäi arusaamatuks? Põhjendage.

.....

.....

Mida muudaksid tegevusekäigu kirjutamisel? Põhjenda.

.....

.....

11. Kuivõrd loogiliselt on tegevusekäik üles ehitatud?

.....

.....

Mida muudaksite tegevusekäigu järjekorras? Põhjendage.

.....

.....

Valminud töö

12. Kuivõrd aitasid töö valmimisele kaasa tööjuhises olevad töö etapilised pildid?

.....

.....

13. Milliseid muudatusi viisite/viiksite sisse valminud näidistöösse? Põhjenda

.....

.....

Üldised küsimused tööjuhendi kohta

1. Mida peate koostatud tööjuhise tugevuseks?

.....

.....

2. Mida peate koostatud tööjuhise nõrkuseks?

.....

.....

3. Millist kasu saavad tööjuhise õpetajad?

.....

.....

4. Muud tähelepanekud ja mõtted tööjuhise kohta?

.....

.....

Tagasiside ning ettepanekud tööjuhise nr 3 „Sügisene kärbseseen“) parandusteks ja täiendusteks.

Teema

1. Kuivõrd on tööjuhise teema nimi ja töö käigus valminud kunstitöö omavahel kooskõlas?

.....

.....

Mida muudaksid tööjuhise teema nimes? Põhjenda

.....

.....

Lapse vanus

2. Kuivõrd on kunstitegevus selles vanuses lastele sobilik?

.....

.....

Mida kunstitegevuse juures muudaksid, et see oleks eakohane? Põhjendage.

.....

.....

3. Kuivõrd on tööjuhises olevad tööeesmärgid vastavuses laste vanusega?

.....

.....

Milliseid tööeesmärgid ei vasta lapse vanusele? Põhjenda.

.....

.....

Töö eesmärgid

4. Kuivõrd arusaadavalt on tööeesmärgid sõnastatud?

.....

.....

Mida muudaksid eesmärkide sõnastamisel? Põhjenda.

5. Kuivõrd on tööjuhises seatud eesmärgid kooskõlas riiklikus õppekavas oleva kunstivaldkonnaga?

.....

.....

Milliseid tööjuhise eesmäärke muudaksid? Põhjendage.

.....

.....

6. Kuivõrd on seatud eesmärgid saavutatavad kunstitegevuse käigus?

.....

.....

Millised tööjuhise eesmärgid jäävad saavutamata? Põhjendage.

.....

.....

Materjalid ja töövahendid

7. Kuivõrd tööjuhises väljatoodud materjalid on sobilikud kunstitegevuse teostamiseks?

.....

.....

Millised materjalid ei sobinud töö teostamiseks või mida võiks asendada? Põhjendage.

.....

.....

8. Kuivõrd tööjuhises väljatoodud töövahendid on sobilikud kunstitegevuse teostamiseks?

.....

.....

Millised töövahendid ei sobinud töö teostamiseks või mida võiks asendada? Põhjendage.

.....

.....

9. Milliseid töövahendeid ja materjale kasutasite/kasutaksite lisaks tööjuhises väljatoodud töövahenditele ja materjalidele? Põhjenda.

.....

.....

Töökäik

10. Kuivõrd arusaadavalt on tegevuskäik tööjuhises kirja pandud?

.....

.....

Mis jäi arusaamatuks? Põhjendage.

.....

.....

Mida muudaksid tegevusekäigu kirjutamisel? Põhjenda.

.....

.....

11. Kuivõrd loogiliselt on tegevusekäik üles ehitatud?

.....

.....

Mida muudaksite tegevusekäigu järjekorras? Põhjendage.

.....

.....

Valminud töö

12. Kuivõrd aitasid töö valmimisele kaasa tööjuhises olevad töö etapilised pildid?

.....

.....

13. Milliseid muudatusi viisite/viiksite sisse valminud näidistöösse? Põhjenda

.....

.....

Üldised küsimused tööjuhendi kohta

1. Mida peate koostatud tööjuhise tugevuseks?

.....
.....

2. Mida peate koostatud tööjuhise nõrkuseks?

.....
.....

3. Millist kasu saavad tööjuhise õpetajad?

.....
.....

4. Muud tähelepanekud ja mõtted tööjuhise kohta?

.....
.....

Tagasiside ning ettepanekud tööjuhise nr 4 („Õunad õunapuul“) parandusteks ja täiendusteks.

Teema

1. Kuivõrd on tööjuhise teema nimi ja töö käigus valminud kunstitöö omavahel kooskõlas?

.....
.....

Mida muudaksid tööjuhise teema nimes? Põhjenda

.....
.....

Lapse vanus

2. Kuivõrd on kunstitegevus selles vanuses lastele sobilik?

.....
.....

Mida kunstitegevuse juures muudaksid, et see oleks eakohane? Põhjendage.

.....

.....

3. Kuivõrd on tööjuhises olevad tööeesmärgid vastavuses laste vanusega?

.....

.....

Milliseid tööeesmärgid ei vasta lapse vanusele? Põhjenda.

.....

.....

Töö eesmärgid

4. Kuivõrd arusaadavalt on tööeesmärgid sõnastatud?

.....

.....

Mida muudaksid eesmärkide sõnastamisel? Põhjenda.

.....

.....

5. Kuivõrd on tööjuhises seatud eesmärgid kooskõlas riiklikus õppekavas oleva kunstivaldkonnaga?

.....

.....

Milliseid tööjuhise eesmärke muudaksid? Põhjendage.

.....

.....

6. Kuivõrd on seatud eesmärgid saavutatavad kunstitegevuse käigus?

.....

.....

Millised tööjuhise eesmärgid jäävad saavutamata? Põhjendage.

.....

.....

Materjalid ja töövahendid

7. Kuivõrd tööjuhises väljatoodud materjalid on sobilikud kunstitegevuse teostamiseks?

.....

.....

Millised materjalid ei sobinud töö teostamiseks või mida võiks asendada? Põhjendage.

.....

.....

8. Kuivõrd tööjuhises väljatoodud töövahendid on sobilikud kunstitegevuse teostamiseks?

.....

.....

Millised töövahendid ei sobinud töö teostamiseks või mida võiks asendada? Põhjendage.

.....

.....

9. Milliseid töövahendeid ja materjale kasutasite/kasutaksite lisaks tööjuhises väljatoodud töövahenditele ja materjalidele? Põhjenda.

.....

.....

Töökäik

10. Kuivõrd arusaadavalt on tegevuskäik tööjuhises kirja pandud?

.....

.....

Mis jäi arusaamatuks? Põhjendage.

.....

.....

Mida muudaksid tegevusekäigu kirjutamisel? Põhjenda.

.....

.....

11. Kuivõrd loogiliselt on tegevusekäik üles ehitatud?

.....

.....

Mida muudaksite tegevusekäigu järjekorras? Põhjendage.

.....

.....

Valminud töö

12. Kuivõrd aitasid töö valmimisele kaasa tööjuhises olevad töö etapilised pildid?

.....

.....

13. Milliseid muudatusi viisite/viiksite sisse valminud näidistöösse? Põhjenda

.....

.....

Üldised küsimused tööjuhendi kohta

1. Mida peate koostatud tööjuhise tugevuseks?

.....

.....

2. Mida peate koostatud tööjuhise nõrkuseks?

.....

.....

3. Millist kasu saavad tööjuhise õpetajad?

.....

.....

4. Muud tähelepanekud ja mõtted tööjuhise kohta?

.....

.....

Aitäh, et võtsite aega 2-3 aastaste lastega kunstitegevuste läbiviimiseks ja küsimustele vastamiseks!

Kai Kahre

Lisa 3. Tulemuste tabel

1 – „LENDLEV LIBLIKAS“			
Küsimus	E1	E2	E3
1. Kuivõrd on tööjuhise teema nimi ja töö käigus valminud kunstitöö omavahel kooskõlas?	Isiklikult mina paneksin nimeks nt: Kirju liblikas. Lapsed hakkasid ootama töö lõpus, et liblikas hakkaks lendama, kuna tööjuhises Lendav liblikas.	Teema pealkiri sobis hästi antud kunstitööga.	Teema nimi ja valminud töö on omavahel kooskõlas
1.1. Mida muudaksid tööjuhise teema nimes? Põhjenda	Isiklikult mina paneksin nimeks nt: Kirju liblikas. Lapsed hakkasid ootama töö lõpus, et liblikas hakkaks lendama, kuna tööjuhises Lendav liblikas.	Enamus lapsi sai aru mida tähendab sõna „lendlev“, mõni laps vajab selgitust, näitlikustamist.	Ei muuda midagi
SARNASUSED	E2 ja E3 arvates sobis nimi „Lendlev liblikas“ antud tööle.		
ERINEVUSED	E1 muudaks nimeks „Kirju liblikas“, kuna lapsed ootasid, et liblikas hakkaks lendama. E2 ütle, et üldiselt lapsed mõistsid sõna „lendleva“ tähendust, kuid osad vajavad täpsustavat selgitust.		
JÄRELDUSED	Liblikal on tiivad n-ö harali, mis näitab, et liblikas lendab ehk lendleb. Samuti on võimalik panna liblikale otsa pulk, mille abil saavad lapsed liblika lendama panna, mistõttu on ikkagi pealkiri „Lendlev liblikas“ sobilik, võib-olla muudaks pigem „Lendav liblikas“. Liblika kaunistamisel on võimalik kasutada erinevaid värve, mistõttu võib liblikas tulla väga värviline, seega on sobilik ka nimi „Kirju liblikas“.		
2. Kuivõrd on kunstitegevus selles vanuses lastele sobilik?	See tegevus on eakohane	Kleepetööga tuli enamus lapsi edukalt toime, kaks last vajab individuaalset juhendamist liblika keskosa õigepidi asetamisega (tahtsid panna ristipidi). Tegevus oli huvipakkuv, jõukohane ja arusaadav. Tegevusele kulunud aeg oli paras, et laste huvi säiliks tegevuse lõpuni.	Lapsed said väga hästi hakkama, vanus on sobilik

2.1. Mida kunstitegevuse juures muudaksid, et see oleks eakohane? Põhjendage.	Oli eakohane ja põnev	Tegevus oli eakohane ja lastele arusaadav, ei muudaks midagi.	Kõik sobis
SARNASUSED	E1, E2 ja E3 jaoks oli tegevus lastele eakohane, sobilik ja lapsed said sellega hakkama. Keegi kolmest ei muudaks midagi.		
ERINEVUSED	E2 sõnul pidi ta paari last individuaalselt juhendama – lapsed tahtsid keskosa panna ristipidi.		
JÄRELDUSED	Tegevus oli 2-3 aastastele lastele sobilik.		
3. Kuivõrd on tööjuhises olevad tööeesmärgid vastavuses laste vanusega?	Eesmärgid vastasid vanusele, lapsed said nendega hästi hakkama, kuna eesmärgid olid eakohased.	Tegevuse eesmärgid lähtuvad laste vanusest ja on eakohased.	Eesmärgid on eakohased
3.1. Milliseid tööeesmärgid ei vasta lapse vanusele? Põhjenda.	Ei olnud selliseid.	Kõik eesmärgid on 2-3a lastele sobilikud.	Kõik vastavad.
SARNASUSED	Kõigi jaoks vastasid eesmärgid vanusele ning olid eakohased/sobilikud antud vanusele. Samuti ei olnud eesmäärke, mis ei sobinuks antud vanusele		
ERINEVUSED	EI OLNUD		
JÄRELDUS	Eesmärgid olid sobilikud ja eakohased antud vanusele, muudatusi ei teeks.		
4. Kuivõrd arusaadavalt on tööeesmärgid sõnastatud?	Väga hästi ja arusaadavalt. Lapsest lähtuvalt koostatud.	Tööeesmärgid on lihtsad ja hästi arusaadavad.	Eesmärkidest saab väga hästi aru
4.1. Mida muudaksid eesmärkide sõnastamisel? Põhjenda.	Midagi ei muudaks.	Jätaksin samaks.	Ei muuda midagi
SARNASUSED	Kõigi jaoks olid eesmärgid arusaadavad ning keegi ei muudaks eesmärkides midagi.		
ERINEVUSED	EI OLNUD		
JÄRELDUSED	Eesmärgid oli sõnastatud arusaadavalt, muudatusi ei teeks.		
5. Kuivõrd on tööjuhises seatud eesmärgid kooskõlas riiklikus õppekavas oleva kunstivaldkonnaga?	Kõik oli ilusasti kooskõlas.	Eesmärgid on kooskõlas RÕK-ga, tööjuhised täpsed ja arusaadavad.	On kooskõlas
5.1. Milliseid tööjuhise eesmäärke muudaksid? Põhjendage.	Ei muudaks	Jätaksin samaks	Ei muudaks midagi
SARNASUSED	Kõigi arvates olid eesmärgid kooskõlas RÕK-iga ning mingeid muudatusi eesmärkides ei tehtaks.		
ERINEVUSED	EI OLNUD		

JÄRELDUSED	Eesmärgid olid kooskõlas RÕK-iga, muudatusi ei teeks.		
6. Kuivõrd on seatud eesmärgid saavutatavad kunstitegevuse käigus?	Kõik seatud eesmärgid said täidetud ja lapsed olid rõõmsad.	On laste vanusele vastavad ja kunstitegevuse käigus saavutatavad, kõik lapsed kogesid eduelamust.	Kõik on saavutatavad
6.1. Millised tööjuhise eesmärgid jäävad saavutamata? Põhjendage.	Kõik sai tehtud.	Tööjuhises on antud selged juhendid, milliste vahenditega tuleks tulemused saavutada.	Kõik said saavutatud
SARNASUSED	Kõigi sõnul said eesmärgid täidetud (E2 ütles, et lapsed kogesid eduelamust) ning ükski eesmärk saavutamata ei jäänud.		
ERINEVUSED	EI OLNUD		
JÄRELDUSED	Kõik eesmärgid said ekspertide hinnangul saavutatud, muudatusi ei teeks.		
7. Kuivõrd tööjuhises väljatoodud materjalid on sobilikud kunstitegevuse teostamiseks?	Kõik materjalid olid eakohased. Eriti hea oli salvraiti kortsutamine. Paberitükke meeldis ka rebida.	Antud materjalid igas rühmas olemas, kergesti kättesaadavad, lastele tuttavad.	Materjalid on sobivad.
7.1. Millised materjalid ei sobinud töö teostamiseks või mida võiks asendada? Põhjendage.	Ei olnud	Kõik sobisid.	-
SARNASUSED	Kõigi sõnul olid materjalid sobilikud ning selliseid materjale ei olnud, mis ei oleks sobinud antud kunstitöö sooritamiseks.		
ERINEVUSED	E1 sõnul olid materjalid eakohased. E2 tõi välja selle, et kõik materjalid on rühmas olemas ning kergesti kättesaadavad ja lastele tuttavad.		
JÄRELDUSED	Materjalid olid sobilikud töö teostamiseks ning eakohased, muudatusi sisse ei viiks.		
8. Kuivõrd tööjuhises väljatoodud töövahendid on sobilikud kunstitegevuse teostamiseks?	Väga hästi läbimõeldud, sobisid väga hästi.	-	Kõik sobivad
8.1. Millised töövahendid ei sobinud töö teostamiseks või mida võiks asendada? Põhjendage.	Ei olnudki selliseid	-	-

SARNASUSED	Kõigi sõnul olid kõik töövahendid sobilikud ning kellegi arvates ei olnud seal sobimatuid töövahendeid.		
ERINEVUSED	EI OLNUD		
JÄRELDUSED	Töövahendid olid sobilikud töö teostamiseks ja lastele sobilikud, muudatusi sisse ei viiks.		
9. Milliseid töövahendeid ja materjale kasutasite/kasutaksite lisaks tööjuhises väljatoodud töövahenditele ja materjalidele? Põhjenda.	EI lisaks midagi.	Taaskasutusmaterjale (nt, pliiatsipuru puistamine liimile, värvilised lõngajupid jmt).	Siin oli piisavalt vahendeid, ei paneks midagi juurde
SARNASUSED	E1 ja E3 arvates olid nii materjale ja töövahendeid piisavalt, mistõttu nemad midagi juurde ei lisaks. Keegi kolmest ei kasutanud ka ühtegi teist materjali ega vahendit töö teostamiseks.		
ERINEVUSED	E2 tõi välja selle, et saaks kasutada ka taaskasutatud materjale liblika kaunistamiseks (nt: pliiatsipuru, lõngajupid jpm)		
JÄRELDUSED	Tulevikus on võimalik õpetajatel muuta liblika kaunistamist vastavalt nende endi eesmärkidele, teemale ja laste võimekusele. Koostatud kunstitegevused olid suunatud ainult paberitöödele, mistõttu ei too hetkel tööjuhises sisse taaskasutatud materjalide kasutamise.		
10. Kuivõrd arusaadavalt on tegevuskäik tööjuhisesse kirja pandud?	Kõik oli hea. Ainult 1 punkti kirjutaksin natukene teistmoodi.	Tegevuse käik loogiline ja lihtsasti mõistetav.	Saab väga hästi aru
10.1. Mis jäi arusaamatuks? Põhjendage.	Arusaadav oli kõik.	Kõik oli arusaadav.	Kõik on arusaadav
10.2. Mida muudaksid tegevusekäigu kirjutamisel? Põhjenda.	Kirjutaksin esimesse punkti: Vali enda liblikale tiivad ja keha. Teise: selle punkti juures, tuleb kindlasti ette näidata lapsele. Kolmas jätaks lapsele ülesande rebida paberist tükke ja salvrätitükke (nad saavad hakkama ja meeldib neile).	Paar noorem last ei saanud aru mis on „keskosa“ ning kuhu see tuleb panna. Ütlesin „keha“ ja näitasin kuhu ja mispidi sättida (mõni tahtis risti panna).	Midagi
SARNASUSED	Kõigi sõnul on tegevusekäik tööjuhisesse kirja pandud arusaadavalt ja loogiliselt. E1 ja E2 tõid välja teise punkti „Pane liblikas tiibade keskmisele osale liimi ...“. Nende sõnul tuleks see osa lastele kindlasti ette näidata kuhu liimi tuleb panna.		

ERINEVUSED	E1 muudaks tegevuse käigu 1 punkti sõnastust (1. Vali enda liblikale tiivad ja keha). Peale selle soovitas anda lastele ise võimalust nii paberitükke kui ka salvrätiku tükke rebida. E2 soovitas muuta sõna „keskosa“ sõnaks „keha“.		
JÄRELDUSED	Tööjuhises on tegevuse käik kirja pandud arusaadavalt ja loogiliselt, kuid tuleb sõna „keskosa“ asendada sõnaga „keha“. Lisaks tuleb muuta tegevuse käigu esimese punkti sõnastust „Vali endale liblikale tiivad ja keha“. Tegevuse käigus tuleb anda lastele võimalust proovida ise paberitükke kui ka salvrätiku tükke rebida.		
11. Kuivõrd loogiliselt on tegevusekäik üles ehitatud?	Kõik on loogilises järjekorras	On hästi mõistetav ja loogiline.	Arusaadavalt
11.1. Mida muudaksite tegevusekäigu järjekorras? Põhjendage.	Midagi	Juhendaksin lapsi näidistöö järgi. Kõik jätaks samaks.	Midagi
SARNASUSED	Kõigi arvates oli tegevusekäik loogiliselt ülesehitatud ja arusaadav ning tegevusekäigu järjekorras muudatusi ei teeks.		
ERINEVUSED	E2 juhendaks lapsi näidistöö järgi.		
JÄRELDUSED	Tööjuhises olevasse tegevuse käigu 2 punkti tuleb õpetajatel lastele ette näidata.		
12. Kuivõrd aitasid töö valmimisele kaasa tööjuhises olevad töö etapilised pildid?	Väga hea illustratsioon. See aitab mõista, mida tööjuhises oodatakse.	Teadsin, milliseid vahendeid vajan ning sain tegevuse kiiresti ettevalmistatud.	Need olid väga heaks abimeheks.
SARNASUSED	Kõigi sõnul olid pildid väga suureks abiks.		
ERINEVUSED	E1 sõnul aitab see paremini mõista tööjuhises olevat. E2 sõnul sai ta piltide järgi kiiresti aru, mida tal selleks tegevuseks vaja on ning seeläbi tegevuse kiiresti ette valmistada.		
JÄRELDUSED	Pildid olid abiks ning nende osas muudatusi ei teeks.		
13. Milliseid muudatusi viisite/viiksiste sisse valminud näidistöösse? Põhjenda	Väga hea.	Kõik on suurepärase	Kõik oli väga hästi.
SARNASUSED	Kõigi sõnul oli näidistöö väga hea ning keegi muudatusi sisse ei viinud		
ERINEVUSED	EI OLNUD		
JÄRELDUSED	Näidistöö oli väga hea, muudatusi selles osas sisse ei viiks.		
ÜLDISED KÜSIMUSED			

1. Mida peate koostatud tööjuhise tugevuseks?	Kõik on koostatud eakohaselt, eesmärgid ka eakohased ning kõik on lihtsalt ja illustreeritult kirja pandud.	Lihtsus, loogilisus, hästi ja kiiresti teostatav.	Väga hästi sõnastatud, arusaadav, etapid on väga head.
SARNASUSED	Kõigi sõnul oli tööjuhise selgelt, lihtsalt ja arusaadavalt kirja pandud.		
ERINEVUSED	E1 tõi välja eakohasuse ehk tegevus oli eakohane. E2 sõnul on tööjuhise abil tegevus hästi ja kiiresti teostatav,		
2. Mida peate koostatud tööjuhise nõrkuseks?	Anna lapsele rohkem võimalusi ise teha (rebida paberit jne)	Ei leia nõrkusi.	Praegu ei oska midagi öelda. Saab väga hästi teha juhise järgi.
SARNASUSED	E2 ja E3 sõnul nõrkusi ei ole.		
ERINEVUSED	E1 arvates võiks anda rohkem võimalust lastel ise teha (rebida paberit).		
3. Millist kasu saavad tööjuhise õpetajad?	Sellise hea tööjuhisega on lihtne ja mugav õppetööd teha.	Hõlbustab õpetaja tööd, aitab aega kokku hoida, annab uusi ja huvitavaid ideid lihtsate kunstitegevuste läbiviimiseks.	Algavale õpetajale on see suurepärane juhiseks. Kui õpetaja ei ole endas väga kindel, saab siit abi.
SARNASUSED	E1 ja E2 sõnul lihtsustab ning mugavdab õpetaja tööd.		
ERINEVUSED	E2 toob lisaks välja selle, et annab uusi ja huvitavaid ideid. E3 sõnul on suureks abiks algajale õpetajale, kes ei ole oma töös veel kuigi kindel.		
4. Muud tähelepanekud ja mõtted tööjuhise kohta?	aitäh	Meeldis lihtsus, lastepärasus ja et töö nõuab vähemat õpetajapoolset materjali ettevalmistamist (väljalõikamist). Laps saab ise oma loovust rakendada ja endale sobivate värvide ja vahenditega (värviline paber, salvrätt) oma tööd kaunistada.	Suurepärane
SARNASUSED	Kõik olid tööjuhisega rahul.		
ERINEVUSED	E2 toob välja selle, et tegevuse ettevalmistus ei nõua õpetajalt suurt eeltööd. Samuti saab laps rakendada oma loovust erinevate värvide ja materjalide kasutamisega.		

2 - „TAEVALIK VIKERKAAR“			
Küsimus	E1	E2	E3
1. Kuivõrd on tööjuhise teema nimi ja töö käigus valminud kunstitöö omavahel kooskõlas?	Nimi väga hea	Teema nimi kajastab töö sisu.	Kõik on kooskõlas
1.1. Mida muudaksid tööjuhise teema nimes? Põhjenda	Midagi	Muudaksin lapse jaoks arusaadavamaks, kergemaks (näit. Värviline vikerkaar).	Midagi
SARNASUSED	Kõigi arvates teema nimi kajastab töö sisu ning E1 ja E3 nime ei muudaks.		
ERINEVUSED	E2 muudaks nime lastele arusaadavamaks ja kergemaks – „Värviline vikerkaar“.		
JÄRELDUSED	Lapsed ei pruugi mõista sõna „taevalik“, mistõttu muudaks töö pealkirjaks „Värviline vikerkaar“.		
2. Kuivõrd on kunstitegevus selles vanuses lastele sobilik?	Sobib	Antud kunstitegevus oli mõnede lastele natuke keeruline.	On sobilik
2.1. Mida kunstitegevuse juures muudaksid, et see oleks eakohane? Põhjendage.	-	Viiksin läbi antud kunstitegevuse 4-5 aastaste lastega. 2-3a olid mõned osad tegevuse käigust rasked.	Ei muudaks
SARNASUSED	E1 ja E3 arvates on kunstitegevus lastele sobilik ning nemad ei muudaks midagi.		
ERINEVUSED	E2 sõnul oli kunstitegevus osadele lastele veidike keeruline ning tema arvates sobib see 4-5 aastastele lastele.		
JÄRELDUS	Tegevust on vaja muuta lastele eakohasemaks.		
3. Kuivõrd on tööjuhises olevad tööeesmärgid vastavuses laste vanusega?	On eakohased, tuleb lihtsalt arvestada, et kõik lapsed ei tunne veel kõiki värve.	Kirjapandud eesmärgid olid eakohased.	Vastavad vanusele
3.1. Milliseid tööeesmärgid ei vasta lapse vanusele? Põhjenda.	Värvide tundmisega võib osadel lastel olla raskusi.	Kirjapandud eesmärgid on 2-3 aastastele lastele eakohased.	Rebimine on lastele raske. Üks laps sai ainult hakkama. Lapsed kortsutavad paberi ja siis hakkavad seda lihtsalt tõmbama. Ka koolirühmas on veel lapsi, kes ei saa sellega hakkama.
SARNASUSED	Kõigi jaoks olid eesmärgid eakohased ning vastasid lapse vanusele.		

ERINEVUSED	E1 sõnul tuleb ainult arvestada sellega, et kõik lapsed ei pruugi värve tunda. E3 arvates on rebimine lastele raske. Lapsed hakkavad paberit lihtsalt tõmbama, mille käigus läheb paber kortsu.		
JÄRELDUSED	Eesmärgid vastasid lapse vanusele, kuid nende täitmisel tuleb arvestada laste eelnevaid teadmisi (värvide tundmine) ja oskusi (paberi rebimine).		
4. Kuivõrd arusaadavalt on tööeesmärgid sõnastatud?	Hästi sõnastatud.	Sõnastus on lihtne ja arusaadav.	Arusaadavad
4.1. Mida muudaksid eesmärkide sõnastamisel? Põhjenda.	Midagi	Lisaksin juurde suurused ja mõõtmine, kuna antud tegevuse sissejuhatavas osas seda käsitletakse.	Lapse rebimise asemel rebib õpetaja paberit tükke.
SARNASUSED	Kõigi arvates on eesmärgid sõnastatud arusaadavalt.		
ERINEVUSED	E1 ei muudaks midagi. E2 andis soovitusel lisada juurde matemaatikat (mõõtmine). E3 arvates võiks panna seal kirja selle, et õpetaja ise rebib paberit.		
JÄRELDUSED	Eesmärgid olid sõnastatud arusaadavalt. Ühe eksperdi sõnul võiks lisada sisse matemaatika eesmärgi, aga kuna põhirõhk on kunstitegevuse eesmärkide saavutamisel, siis selletõttu matemaatika eesmärgi sisse ei lisa. Vastavalt õpetaja eesmärkidele, teemale ja laste oskustele/teadmistele on võimalik eesmärgi muuta ja lisada.		
5. Kuivõrd on tööjuhises seatud eesmärgid kooskõlas riiklikus õppekavas oleva kunstivaldkonnaga?	Eesmärgid on kooskõlas.	Kõik eesmärgid on kooskõlas RÕK-eesmärkidega.	On kooskõlas
5.1. Milliseid tööjuhise eesmärgi muudaksid? Põhjendage.	Ei muudaks.	Ei muudaks, lisaksin juurde matemaatika (pikkuste võrdlemise).	Laps võib proovida seda teha.
SARNASUSED	Kõigi arvates on eesmärgid RÕK-iga kooskõlas ning E1 ja E2 ei muudaks eesmärkides midagi.		
ERINEVUSED	E2 soovits lisada eesmärkide juurde matemaatika. E3 arvates võiks panna kirja selle, et laps proovib paberit rebida.		
JÄRELDUSED	Kõigi arvates on töö eesmärgid vastavuses RÕK-iga, kuid eesmärgi „Laps rebib paberist tükke“ asendaks eesmärgiga „Laps proovib rebida paberist tükke.“		

6. Kuivõrd on seatud eesmärgid saavutatavad kunstitegevuse käigus?	Eesmärgid on saavutatavad, vastavalt laste teadmiste (värvid)	Seatud eesmärgid on hästi saavutatavad laste praktilise töö käigus.	Teised eesmärgid on, kuid paberi tükide rebimine mitte.
6.1. Millised tööjuhise eesmärgid jäävad saavutamata? Põhjendage.	Kõik ei pruugi värve teada.	Väljatoodud eesmärgid said saavutatud.	Paberi tükide rebimine, rebis õpetaja.
SARNASUSED	Kõigi arvates on eesmärgid üldiselt töö jooksul saavutatavad.		
ERINEVUSED	E1 sõnul ei pruugi kõik lapsed kõiki värve teada. E3 sõnul on paberitükkide rebimise eesmärk, mis ei pruugi saada saavutatud.		
JÄRELDUS	Vastavalt laste teadmiste ja oskuste saab eesmärgi muuta. Näiteks: „Laps proovib rebida paberist tükke.“, „Laps teeb tutvust sinise, kollase, punase ja roheline värviga.“		
7. Kuivõrd tööjuhises väljatoodud materjalid on sobilikud kunstitegevuse teostamiseks?	Materjalid on sobilikud	Vägagi sobilikud.	Sobivad hästi
7.1. Millised materjalid ei sobinud töö teostamiseks või mida võiks asendada? Põhjendage.	Ei olnud neid	2-3 aastatel lihtsam rebida pehmet paberit, kuna käelihased veel nõrgad.	Kõik sobisid
SARNASUSED	Kõigi arvates olid kõik materjalid sobilikud ning E1 ja E3 sõnul ei olnud selliseid materjale, mis ei sobiks.		
ERINEVUSED	E2 andis soovitus rebida pehmemat paberit, kuna 2-3 aastaste käelihased on veel nõrgad.		
JÄRELDUSED	Materjalid olid üldiselt sobilikud töö teostamiseks, kuid rebimiseks tuleks kasutada pehmet paberit (selles osas tuleb teada laste eelnevaid oskusi).		
8. Kuivõrd tööjuhises väljatoodud töövahendid on sobilikud kunstitegevuse teostamiseks?	Sobilikud	Vägagi sobilikud.	Sobivad hästi
8.1. Millised töövahendid ei sobinud töö teostamiseks või mida võiks asendada? Põhjendage.	sobisid	2-3 aastatel lihtsam rebida pehmet paberit, kuna käelihased veel nõrgad.	Kõik sobisid
SARNASUSED	Kõigi arvates olid töövahendid töö teostamiseks sobilikud. E1 ja E3 arvates ei ole vaja midagi muuta.		
ERINEVUSED	E2 arvates tuleks kasutada pehmet paberit, kuna laste käelihased veel nõrgad. SEE TEGELIKULT EI LÄHE SIIA, KUNA PABER ON MATERJAL MITTE TÖÖVAHEND.		
JÄRELDUSED	Töövahendid olid töö teostamiseks sobilikud, muudatusi ei teeks.		

9. Milliseid töövahendeid ja materjale kasutasite/kasutaksite lisaks tööjuhises väljatoodud töövahenditele ja materjalidele? Põhjenda.	Ei lisaks	3 aastane saaks lõigata ise täiskasvanu suunamisel kitsast pabeririba.	Ei kasutanud teisi
SARNASUSED	E1 ja E3 ei lisaks muid töövahendeid ega materjale. Keegi kolmest ei kasutanud ka mõnda teist töövahendit või materjali.		
ERINEVUSED	E2 sõnul võiks anda 3 aastastele võimaluse ise täiskasvanu suunamisega lõigata kitsast pabeririba.		
JÄRELDUSED	Keegi ei kasutanud ühtegi teist töövahendit, kuid võiks lasta vastavalt laste/rühma tasemel lõigata neil paberiribast tükke. Sel juhul tuleks lisada tööjuhisesse näiteks eesmärk „Laps teeb tutvust kääridega.“		
10. Kuivõrd arusaadavalt on tegevuskäik tööjuhisesse kirja pandud?	Kirjapandud hästi aga lastele tekitab raskusi nii palju erinevaid pikkusi järjestada.	Tegevuse käik mõistetav, arusaadav.	Saab väga hästi aru
10.1. Mis jäi arusaamatuks? Põhjendage.	Liiga palju eri pikkuses paberiribasid.	Mitu riba on laual kui laps võrdleb pikkusi, st võtab kõige lühema pabeririba? (seitset erinevat suurust ta veel ei võrdle)	Kõik oli arusaadav.
10.2. Mida muudaksid tegevusekäigu kirjutamisel? Põhjenda.	Mina paneksin iga vikerkaare algusesse juba õiget värvi paberitükikese ära. Siis peaks laps leidma selle värvi, mis seal kaare otsas on ja ei peaks pikkust jälgima. See on neile raske(Oskavad pikk ja lühike. Liiga palju erinevaid pikkusi on raske).	Laseksin mõõta kahte pabeririba, iga laps saab rebida ja kleepida oma pabeririba. 2-3aastastel võib juba ka rebitud paber ees olla, nemad ainult kleebivad (kui töö muutub muidu liiga mahukaks)	Mitte midagi
SARNASUSED	Kõigi arvates oli tegevusekäik kirja pandud arusaadavalt ning loogiliselt. E1 ja E2 sõnul tekitab lastele raskusi nii paljude paberribade pikkuste võrdlemine.		
ERINEVUSED	E1 soovitas, et võiksin iga vikerkaare reale panna valmis õiget värvi paberitüki ning laps ise otsib laual olevate ribade seast üles õige riba. Tema ei teeks üldse ribade võrdlemist, laste jaoks liiga raske.		

	E2 andis soovitus, anda lastele ette kaks pabeririba mida nad võrdlema hakkavad. Samuti tõi ta välja selle, et võiks iga laps kleepida ise oma rebitud tükid, mitte teine laps. Lisaks toodi välja see, et paberitükid võivad olla ka ette rebitud, siis ei muutu töö liiga mahukaks.		
JÄRELDUS	Tegevusekäigus tuleks teha muudatused: 1. Õpetaja ettevalmistavad tegevused – tuleks juurde lisada, et õpetaja kleebib igale vikerkaare rea kontuurile ette ühe paberitüki (laps saaks aru millisesse ritta tuleb n-ö õiget värvi paberiribasid kleepima hakata) 2. Õpetaja ettevalmistavad tegevused – õpetaja annab lapsele kaks eripikkuses pabeririba ning küsib milline on pikem ja milline lühem. 3. Tegevuse käik – laps rebib ja kleebib oma paberitükid ise (EI TEE NII, ET ÜKS REBIB JA TEINE KLEEBIB)		
11. Kuivõrd loogiliselt on tegevusekäik üles ehitatud?	Loogiline	Muidu igati arusaadav.	Kõik sujus
11.1. Mida muudaksite tegevusekäigu järjekorras? Põhjendage.	Ei muudaks	See laps, kes rebib paberit, see ka liimib selle. Lapsed ei olnud nõus andma oma rebitud tükke teisele, igaüks tahtis ise liimida. Pikemate ribade liimisel tüdinesid mõned lapsed ära ja ei soovinud jätkata. (võib ühistöö jagada jätkutegevuseks e järgmine kord jätkame). Õpetaja pidi enamus lastele näpuga näitama, ja suunama õigele reale, kuhu paberitükke liimida, kuna lapsed seda veel hästi ei tajunud.	Mitte midagi
SARNASUSED	Kõigi arvates oli tegevuskäik loogiline ning arusaadav. E1 ja E3 ei muudaks midagi.		

ERINEVUSED	E2 sõnul võiks iga laps rebida ja kleepida oma tükid ise. Samuti andis ta soovitusi, et töö võib jaotada ka mitmele päevale, kui on näha, et lapsed hakkavad tegevusest tüdinema, eriti nende pikkade ribade kleepimisest. Lisaks toodi välja see, et lapsed ei saanud aru kuhu nad oma tükid kleepima peavad.		
JÄRELDUSED	Tööjuhisesse kirja panna, et õpetaja võib jagada vastavalt laste motivatsioonile ja tegutsemise jõule tegevuse mitmele päevale.		
12. Kuivõrd aitasid töö valmimisele kaasa tööjuhises olevad töö etapilised pildid?	Väga aitasid	Andsid hea ettekujutuse töö lõpptulemusest ja tööks vajaminevast materjalist.	Olid heaks abimeheks
SARNASUSED	Kõigi jaoks olid pildid suureks abiks.		
ERINEVUSED	E2 sõnul andsid pildid ettekujutuse töö lõpptulemusest ja tööks minevatest materjalidest/vahenditest.		
JÄRELDUSED	Pildid olid suureks abiks, ei muudaks midagi.		
13. Milliseid muudatusi viisite/viiksiste sisse valminud näidistöösse? Põhjenda	Ei viiks, kõik arusaadav	Kõik oluline oli kajastatud näidistööl.	Mitte midagi
SARNASUSED	Kõigi jaoks oli näidistöö arusaadav ning keegi muudatusi sisse ei viiks.		
ERINEVUSED	EI OLNUD		
JÄRELDUSED	Näidistöö oli kõigi jaoks arusaadav, muudatusi sisse ei viiks.		
ÜLDISED KÜSIMUSED			
1. Mida peate koostatud tööjuhise tugevuseks?	Hästi koostatud ja läbimõeldud ja head pildid juures ja joonised juures.	Annab head informatsiooni kuidas tegevus toimub ning milline on lõpptulemus.	Kõik oli ilusti arusaadavalt lahti kirjutatud.
SARNASUSED	EI OLNUD		
ERINEVUSED	E1 sõnul on tööjuhise hästi läbimõeldud. E2 sõnul annab head informatsiooni selle kohta, kuidas tegevus hakkab toimuma ning milline saab olema lõpptulemus. E3 sõnul on kõik arusaadavalt kirja pandud.		
2. Mida peate koostatud tööjuhise nõrkuseks?	Nii paljude eri pikkuste järjestamisega ei saa 2a hakkama.	Eakohasus	Ei oska midagi välja tuua
SARNASUSED	EI OLNUD		
ERINEVUSED	E1 jaoks on pikkuste järjestamine. E2 sõnul eakohasus.		

	E3 ei oska midagi välja tuua.		
3. Millist kasu saavad tööjuhised õpetajad?	Hästi seletatud ja joonised kaasas.	Tööjuhised on õpetajale vajalik ja toetav õppematerjal, annab õpetajale aluse, millele toetuda kunstitegevuse läbiviimisel.	Selge etapiviisiline kirjeldus on suureks abiks.
SARNASUSED	EI OLNUD		
ERINEVUSED	E1 sõnul hästi seletatud ja joonised on juures, mis on abiks. E2 sõnul on tööjuhised õpetajale vajalik, kuna annab aluse sellele, millele tuleks kunstitegevuse läbiviimisel toetuda. E3 jaoks aitab etapiviisiline välja kirjutamine.		
4. Muud tähelepanekud ja mõtted tööjuhise kohta?	aitäh	Natuke keeruline 2-3 aastastele lastele.	Mõtteid pole
SARNASUSED	EI OLNUD		
ERINEVUSED	E2 tõi välja selle, et 2-3 aastastele veidike keeruline.		

3 - „SÜGISENE KÄRBSESEEN“			
Küsimus	E1	E2	E3
1. Kuivõrd on tööjuhise teema nimi ja töö käigus valminud kunstitöö omavahel kooskõlas?	Vahva pealkiri	On kooskõlas.	On kooskõlas
1.1. Mida muudaksid tööjuhise teema nimes? Põhjenda	midagi	Muudaksin väikelapsele keelepärasmaks (nt. Punane kärbseseen, Täpiline kärbseseen).	Mitte midagi
SARNASUSED	Kõigi sõnul on pealkiri kooskõlas antud kunstitööga.		
ERINEVUSED	E2 muudaks pealkirja keelepärasmaks „Punane kärbseseen“.		
JÄRELDUSED	Näidistööl ei kajastu otseselt sügist (sügiselised puulehed, vihma), seega on sobilikum muuta pealkiri „Punane kärbseseen“. Kuid need kasvavad peamiselt sügisel, siis on sobilik ka „Sügisene kärbseseen“.		
2. Kuivõrd on kunstitegevus selles vanuses lastele sobilik?	Eakohane	Lapsed vajavad selgitust, milline on riskilik, kuhu liimi panna. Mõni laps ei saanud aru kuidas papptaldrikut keerata teistpidi.	On sobilik
2.1. Mida kunstitegevuse juures muudaksid, et see oleks eakohane? Põhjendage.	On eakohane	Liimiksin papptaldrikule eelnevat peale juba ka seene jala, laps maaliks kübara ja liimiks täpid ning seene jala allosale muru.	Mitte midagi
SARNASUSED	E1 ja E3 sõnul on tegevus lastele eakohane ning sobilik ja nemad ei muudaks tegevuse juures midagi.		
ERINEVUSED	E2 sõnul vajavad lapsed selgitust sõna „riskilik“ osas ning mõningad lapsed ei saanud aru kuidas papptaldrikut teist pidi keerata. Lisaks tõi ta välja soovitus, et liimiksin papptaldrikule eelnevalt seenejala juba külge.		
JÄRELDUSED	Üldiselt on kunstitegevus lastele sobilik, kuid tuleks muuta lastele arusaadavamaks (sõna „riskilik“).		
3. Kuivõrd on tööjuhises olevad tööeesmärgid vastavuses laste vanusega?	Eesmärgid on vastavuses vanusega	Tööjuhises olevad eesmärgid on kõik eale sobilikud.	Lapsed ei suutnud paberi tükke rebida
3.1. Milliseid tööeesmärgid ei vasta lapse vanusele? Põhjenda.	Eesmärgid vastavad	Kõik väljatoodud eesmärgid vastavad.	Õpetaja rebib kõik paberi tükid ise, laps proovib rebida.
SARNASUSED	E1 ja E2 sõnul on kõik eesmärgid vastavuses laste vanusega ning nemad mingeid muudatusi sisse ei tooks.		

ERINEVUSED	E3 sõnul ei suutnud lapsed rebida paberitükke, mistõttu soovitati need õpetajal ise valmis rebida ja anda lastele lihtsalt võimalust proovida neid rebida.		
JÄRELDUSED	Eesmärgid olid vastavuses antud vanusega, kuid ühes eesmärgis tuleks teha muudatus („Laps proovib rebida paberist tükke.“).		
4. Kuivõrd arusaadavalt on tööeesmärgid sõnastatud?	Selgelt sõnastatud	Selged, lihtsad, arusaadavad.	Selgelt sõnastatud
4.1. Mida muudaksid eesmärkide sõnastamisel? Põhjenda.	Eesmärgid on eakohased	Jätaksin samaks, muudaks tegevuse käigu lihtsamaks.	Õpetaja rebib paberi tükke. Lapsel läheb paber kortsu ja ta tõmbab, mitte ei rebi
SARNASUSED	Kõigi sõnul on eesmärgid selgelt sõnastatud ja arusaadavad- E1 ja E2 ei muudaks sõnastuses midagi.		
ERINEVUSED	E2 toob välja selle, et tema muudaks tegevusekäiku lihtsamaks. E3 arvates peaks õpetaja ise rebima paberitükid valmis, kuna laps tõmbab paberit mitte ei rebi.		
JÄRELDUSED	Eesmärgid on sõnastatud arusaadavalt, muudatusi ei teeks.		
5. Kuivõrd on tööjuhises seatud eesmärgid kooskõlas riiklikus õppekavas oleva kunstivaldkonnaga?	On kooskõlas	Tööjuhises seatud eesmärgid on kooskõlas RÕ	On kooskõlas
5.1. Milliseid tööjuhise eesmärke muudaksid? Põhjendage.	Midagi	Kõik kirjapandud eesmärgid on sobivad antud vanusegrupile.	Ei muudaks midagi
SARNASUSED	Kõigi sõnul on eesmärgid kooskõlas RÕK-iga ning keegi ei muudaks midagi.		
ERINEVUSED	EI OLNUD		
JÄRELDUSED	Eesmärgid on kooskõlas RÕK-iga, muudatusi ei teeks.		
6. Kuivõrd on seatud eesmärgid saavutatavad kunstitegevuse käigus?	Eesmärgid on saavutatavad, aga mõne tegevusekäigu asja muudaksin ära.	Lähtuvalt eesmärgist saavutatavad tegevuse käigus.	On saavutatavad. Mida rohkem laps püüab rebida, seda paremini välja tuleb.
6.1. Millised tööjuhise eesmärgid jäävad saavutamata? Põhjendage.	Said saavutatud	-	Mitte midagi
SARNASUSED	Kõigi sõnul on eesmärgid tegevuse käigus saavutatavad ning keegi ei muudaks midagi.		
ERINEVUSED	EI OLNUD		
JÄRELDUSED	Eesmärgid on saavutatavad tegevuse käigus, muudatusi sisse ei viiks.		

7. Kuivõrd tööjuhises väljatoodud materjalid on sobilikud kunstitegevuse teostamiseks?	Eakohased	Kõik on lastele tuttavad vahendid ja sobilikud antud töö õnnestumiseks.	Kõik sobivad
7.1. Millised materjalid ei sobinud töö teostamiseks või mida võiks asendada? Põhjendage.	Ei asendaks	Liimiksin eelnevalt juba risküliku papptaldrikule ja teeks sellega tegevuse 2-3a lapsele arusaadavamaks, lihtsamaks, kuna see osa vajab kõige rohkem selgitusi ja ettenäitamist.	Ei olnud selliseid materjale, mis ei sobiks
SARNASUSED	Kõigi arvates olid kõik materjalid sobilikud ning keegi ei asendaks midagi.		
ERINEVUSED	E2 tõi välja selle, et risküliku võiks eelnevalt õpetaja ise taldrikule ette kleepida, see muudaks tegevuse lastele lihtsamaks. SEE KUULUB TEGEVUSE KÄIGU JUURDE		
JÄRELDUSED	Materjalid olid sobilikud, ei muudaks midagi.		
8. Kuivõrd tööjuhises väljatoodud töövahendid on sobilikud kunstitegevuse teostamiseks?	On eakohased	Väga sobilikud	On sobilikud
8.1. Millised töövahendid ei sobinud töö teostamiseks või mida võiks asendada? Põhjendage.	Kõik vahendid sobisid	Kõik sobisid	Kõik sobisid
SARNASUSED	Kõigi jaoks olid töövahendid sobilikud ning keegi ei muudaks midagi.		
ERINEVUSED	EI OLNUD		
JÄRELDUSED	Töövahendid olid sobilikud, ei muudaks midagi.		
9. Milliseid töövahendeid ja materjale kasutasite/kasutaksite lisaks tööjuhises väljatoodud töövahenditele ja materjalidele? Põhjenda.	Kõik toimis ja oli hea kasutada.	Plastiliiniga tutvumiseks võib valgeid täpikesi ka voolimismassist veeretada ja vajutada.	Mitte midagi ei lisaks
SARNASUSED	E1 ja E3 jaoks olid kõik vajalikud materjalid/töövahendid olemas ning nemad ei kasutaks mitte midagi muud.		
ERINEVUSED	E2 andis mõtte kasutada seene täpikese jaoks plastiliini.		
JÄRELDUSED	Keegi ei kasutanud muid materje.		

	Ühe eksperdi sõnul võiks kasutada täppide tegemiseks ka plastiliini. Koostatud tegevused keskendusid ainult paberitöödele, siis antud tegevuses plastiliini ei kasutaks. Tulevikus vastavalt õpetaja eesmärkidele, teemale ja laste oskustele on võimalik teha ka plastiliinist täppe, mis tugevdaksid laste sõrme- ja käelihaseid.		
10. Kuivõrd arusaadavalt on tegevuskäik tööjuhisesse kirja pandud?	Algus on väga hea, lõpupoole muudaks sõnastust laste jaoks veidikene lihtsamaks.	Kuna tööjuhises on kirjutatud õpetaja jaoks, siis sain sellest aru. Meeldis etteantud näidis, mis andis ka tegevuse käigust ülevaate.	Arusaadavalt
10.1. Mis jäi arusaamatuks? Põhjendage.	3 punktis, muudaksin tehnikat(kirjutasin sellest). 4,6 punktis muudaksin sõnastuse 2a lihtsamaks/arusaadavamaks. Osad laused pisikeste jaoks liiga segased/rasked.	Tegevuse osa (4), kus laps peaks võtma ristküliku ja murutüki korruga. Selles vanuses laps veel ei tunne ristkülikut ja ei suuda võtta korruga kahte asja ning nendega koos tegutseda.	Mitte midagi
10.2. Mida muudaksid tegevusekäigu kirjutamisel? Põhjenda.	Töökäigus muudaksin seda, laps ei teeks punasele seenekübarale liimitäpid(ta ei näe neid enam hiljem, unustab ära) vaid proovib panna paberitükile liimi ja siis kleepida selle seenekübarale.	„Võta valge ristkülikukujuline paber ja roheline muru tükk. Võta valge paber ette nii, et lühem äär jääks sinu poole“...- muudaksin: Pane lapse ette ristkülikukujuline paber ja roheline muru tükk.. Pane lapsele paber ette nii, et lühem äär jääks allapoole. Osuta, kuhu laps peaks liimi panema ja lase tal kinnitada sinna roheline muru tükk.	Mitte midagi
SARNASUSED	Üldiselt oli kõigi jaoks tegevuskäik arusaadav, ainult E1 ja E2 muudaksid sõnastust.		
ERINEVUSED	E1 teeks muudatused 3, 4 ja 6ndas punktis. Näiteks tõi ta välja selle, et laps paneb liimi hoopis paberitükile mitte papptaldrikule.		

	E3 muudaks neljanda punkti sõnastust nii: „Pane lapse ette riskülikukujuline paber ja rohelise muru tükk.. Pane lapsele paber ette nii, et lühem äär jääks allapoole. Osuta, kuhu laps peaks liimi panema ja lase tal kinnitada sinna rohelise muru tükk.“		
JÄRELDUSED	Tegevuse käik oli kirja pandud arusaadavalt, kuid tuleks muudatusi teha sõnastuses. Tegevuse käigu kolmandas punktis soovitati panna liimi paberitükikestele, mitte papptaldrikule kuna lapsed ei pruugi märgata ja meelde jätta kuhu nad liimi panid. Kui lasteaias on olemas lastele värvilised liimid, siis saab teha nii nagu algselt tööjuhisesse on kirja pandud, kuna värvilise liimi täpid jäävad tööle näha. Värviliste liimide puudumisel tuleks kindlasti teha vastupidi ehk liimi tuleb panna paberitükile. Tegevus käigu 4-6 punkt tuleks esitada lihtsamalt, kuna lastel on liiga palju asju mida täita. Tuleks lisada õpetaja ettevalmistavate tegevuste juurde see, et õpetaja kleebib seenele jala ära, kuna see muudab lastele tegevuse lihtsamaks ja arusaadavamaks.		
11. Kuivõrd loogiliselt on tegevusekäik üles ehitatud?	Hästi ülesehitatud.	Tegevuste järjestus on loogiline. Saab tegutseda mitmel päeval. Nt esimene päev maalimine, teisel päeval kleepetöö.	Loogiliselt, saab aru
11.1. Mida muudaksite tegevusekäigu järjekorras? Põhjendage.	Järjekord on hea.	Jätaksin samaks. Muudaksin sõnastust eakohasemaks.	Mitte midagi
SARNASUSED	Kõigi sõnul on tegevuskäik loogiliselt üles ehitatud ning keegi järjekorras muudatusi ei teeks.		
ERINEVUSED	E2 muudaks sõnastust eakohasemaks.		
JÄRELDUSED	Tegevuse käik oli üles ehitatud loogilises järjekorras, muudatusi ei teeks.		
12. Kuivõrd aitasid töö valmimisele kaasa tööjuhises olevad töö etapilised pildid?	Väga hästi aitasid.	Aitas tegevuse kavandamisel ja andis parema ülevaate tegevuse lõpptulemusest	Nende järgi on hea teha, saab tervikpildist ettekujutuse.
SARNASUSED	Kõigi sõnul olid pildid suureks abiks.		
ERINEVUSED	E2 sõnul aitab see kaasa tegevuse kavandamisele ning ülevaate tegevuse lõpptulemusest.		
JÄRELDUSED	Pildid olid suureks abiks, muudatusi ei teeks.		
13. Milliseid muudatusi viisite/viiksite sisse valminud näidistõesse? Põhjenda	Ei viikski midagi.	Näidistöö väga lapse- ja kunstipärane, muudatusi ei vaja.	Mitte midagi
SARNASUSED	Keegi ei viiks sisse mingeid muudatusi.		
ERINEVUSED	EI OLNUD		

JÄRELDUSED	Näidistöö sobilik, muudatusi sisse ei viiks.		
ÜLDISED KÜSIMUSED			
1. Mida peate koostatud tööjuhise tugevuseks?	Läbi mõeldud, näidised juures	Annab hea ülevaate kavandamise ja tegutsemise etappidest.	Etapiviisiline väljakirjutamine.
SARNASUSED	EI OLNUD		
ERINEVUSED	E1 tõi välja selle, et tegevus on läbimõeldud. E2 sõnul annab hea ülevaate tegevuse kavandamisest ja tegutsemise etappidest. E3 tõi välja etappiviisilise välja kirjutamise.		
2. Mida peate koostatud tööjuhise nõrkuseks?	Suuri nõrkusi ei näinud, teeks vaid mõned parandused sõnastuses-lihtsamaks 2a	Vajas lastele lisaselgitusi ja ettenäitamist.	Minu jaoks oli kõik arusaadav.
SARNASUSED	EI OLNUD		
ERINEVUSED	E1 sõnul on vaja muuta sõnastust lihtsamaks. E2 sõnul oli vaja anda lastele lisaselgitusi.		
3. Millist kasu saavad tööjuhise õpetajad?	Informatiivne, näidistega	Õpetajat toetav materjal, mis on õppetegevuses reaalselt rakendatav.	Hea on teha selle järgi
SARNASUSED	EI OLNUD		
ERINEVUSED	E1 sõnul informatiivne. E2 tõi välja selle, et tööjuhise toetab õpetajat ning on õppetöös reaalselt kasutatav. E3 jaoks on hea teha selle tööjuhise järgi.		
4. Muud tähelepanekud ja mõtted tööjuhise kohta?	Aitäh	Hea materjal, mida saaks kasutada ka lapsevanemad oma lapse üldoskuste toetamiseks.	Pole mõtteid
SARNASUSED	EI OLNUD		
ERINEVUSED	E2 sõnul on hea materjal, mida saavad kasutada ka lapsevanemad oma laste üldoskuste toetamiseks.		

4 - „ÕUNAD ÕUNAPUUL“			
Küsimus	E1	E2	E3
1. Kuivõrd on tööjuhise teema nimi ja töö käigus valminud kunstitöö omavahel kooskõlas?	väga hea	Hästi sobib, lapsed saavad sellest aru.	On kooskõlas
1.1. Mida muudaksid tööjuhise teema nimes? Põhjenda	midagi	Antud teemat võib lõimida ka kevadesse, näit. „Õied õunapuul“.	Mitte midagi
SARNASUSED	Kõigi arvates on teema nimi kunstitööle sobilik ning E1 ja E3 ei muudaks nimes midagi.		
ERINEVUSED	E2 tõi välja selle, et seda saab lõimida ka kevadesse, kus saab panna nimeks näiteks „Õied õunapuul“.		
JÄRELDUSED	Pealkiri on tööle sobilik ja mina muudatusi ei teeks, kuna pealkiri on lastele mõistetav. Kuid vastavalt aastaajale ja teemale on muidugi võimalik seda muuta näiteks „Õied õunapuul“.		
2. Kuivõrd on kunstitegevus selles vanuses lastele sobilik?	On eakohane	Tegevus eakohane, lihtne, tegevuseks kulunud aeg eale sobiv, kõik tegid usinalt töö algusest lõpuni iseseisvalt, õpetaja suulise juhendamise järgi.	On sobilik
2.1. Mida kunstitegevuse juures muudaksid, et see oleks eakohane? Põhjendage.	midagi	Vaba joonistamise asemel võib lasta ka konkreetset asja joonistada, näit. sügisel juurde joonistada näit. vihmapiisad, kevadel päikene (aastaajale omane).	Mitte midagi
SARNASUSED	Kõigi arvates on kunstitegevus lastele eakohane. E1 ja E3 ei muudaks midagi.		
ERINEVUSED	E2 arvates võiks vaba joonistamise asemele anda neile joonistada midagi konkreetset ehk vastavalt aastaajale.		
JÄRELDUSED	Kunstitegevus oli antud vanusele sobilik ning muudatusi üldiselt ei teeks. Tööjuhises tooks välja/muudaks ainult vaba joonistamise osa – tuleks anda lastele ette midagi konkreetset joonistada (vastavalt teemale, aastaajale)		
3. Kuivõrd on tööjuhises olevad tööeesmärgid vastavuses laste vanusega?	Eesmärgid on püstitatud eakohased.	On igati vastavuses laste vanusega. Kõik lapsed said hakkama ja saavutati edulamus.	Vastavad vanusele

3.1. Milliseid tööeesmärke ei vasta lapse vanusele? Põhjenda.	vastavad	Kõik eesmärgid on antud vanusele sobilikud.	Kõik vastavad
SARNASUSED	Kõik eesmärgid vastasid laste vanusele ning sobimatuid eesmärke ei olnud.		
ERINEVUSED	EI OLNUD		
JÄRELDUSED	Kõik eesmärgid olid sobilikud ja saavutatavad, muudatusi ei teeks.		
4. Kuivõrd arusaadavalt on tööeesmärgid sõnastatud?	Lihtsalt sõnastatud	Eesmärgid on loogilised ja väga hästi mõistetavad.	Selgelt sõnastatud
4.1. Mida muudaksid eesmärkide sõnastamisel? Põhjenda.	midagi	Jätaksin samaks.	Mitte midagi
SARNASUSED	Kõigi sõnul on eesmärgid arusaadavalt sõnastatud ning eesmärkides ei muudaks keegi midagi.		
ERINEVUSED	EI OLNUD		
JÄRELDUSED	Eesmärgid olid arusaadavad ja selgelt sõnastatud, ei muudaks midagi.		
5. Kuivõrd on tööjuhises seatud eesmärgid kooskõlas riiklikus õppekavas oleva kunstivaldkonnaga?	On kooskõlas õppekavaga	Kooskõla Koolieelse lasteasutuse riikliku õppekavaga on igati olemas.	On kooskõlas
5.1. Milliseid tööjuhise eesmärke muudaksid? Põhjendage.	Ei muudaks	Vajadust eesmärkide muutmiseks ei ole.	Ei muudaks midagi
SARNASUSED	Kõigi jaoks olid eesmärgid kooskõlas RÕK-iga ning keegi ei muudaks eesmärkides midagi.		
ERINEVUSED	EI OLNUD		
JÄRELDUSED	Eesmärgid olid kooskõlas RÕK-iga, ei muudaks midagi.		
6. Kuivõrd on seatud eesmärgid saavutatavad kunstitegevuse käigus?	On eakohased ja lapsed saavad hakkama.	Eelnimetatud eesmärgid on kõik saavutatavad antud kunstitegevuse käigus.	Kõik on saavutatavad.
6.1. Millised tööjuhise eesmärgid jäävad saavutamata? Põhjendage.	Kõik saab tehtud/saavutatud	Eelnimetatud eesmärgid on kõik saavutatavad antud kunstitegevuse käigus.	Kõik sai saavutatud
SARNASUSED	Kõigi sõnul on eesmärgid saavutatavad kunstitegevuse käigus ning eesmärke, mida ei oleks saanud saavutada ei olnud.		
ERINEVUSED	EI OLNUD		

JÄRELDUSED	Kõik eesmärgid olid saavutatavad, ei muudaks midagi.		
7. Kuivõrd tööjuhises väljatoodud materjalid on sobilikud kunstitegevuse teostamiseks?	On sobilikud	Töövahendid sobilikud, lastele tuttavad ja lihtsasti leitavad.	Kõik sobisid
7.1. Millised materjalid ei sobinud töö teostamiseks või mida võiks asendada? Põhjendage.	Sobisid kõik materjalid eakohased ja käepärased lapsele	Kõik sobisid	Kõik sobisid
SARNASUSED	Kõigi sõnul olid materjalid sobilikud töö teostamiseks. Keegi ei muudaks materjalides midagi.		
ERINEVUSED	E2 tõi välja selle, et materjalid on lastele tuttavad ja lihtsasti kätte saadavad.		
JÄRELDUSED	Materjalid olid sobilikud, lastele tuttavad ja kergesti kätte saadavad, ei muudaks midagi		
8. Kuivõrd tööjuhises väljatoodud töövahendid on sobilikud kunstitegevuse teostamiseks?	On sobilikud	Vahendeid piisavalt. Pehme paberi kortsutamise saavad sõimelapsed väga hästi hakkama, erinevad värvid aitasid kujundada tööle iseloomulikke tunnuseid (värvilised õunad).	Sobivad kõik
8.1. Millised töövahendid ei sobinud töö teostamiseks või mida võiks asendada? Põhjendage.	Kõik sobisid	Kõik sobisid	Kõik sobivad
SARNASUSED	Kõigi sõnul olid töövahendid sobilikud töö teostamiseks ning keegi mingeid muudatusi nendes ei teinud.		
ERINEVUSED	E2 tõi välja selle, et pehme paberi kortsutamine on lastele jõukohane ning erinevad värvid aitavad luua töö iseloomu. EI KUULU SIIA, PEAKS MINEMA MATERJALIDE ALLA.		
JÄRELDUSED	Töövahendid olid sobilikud, muudatusi ei teeks.		
9. Milliseid töövahendeid ja materjale kasutasite/kasutaksite lisaks tööjuhises väljatoodud töövahenditele ja materjalidele? Põhjenda.	Ei lisaks midagi	Juhendis väljatoodud töövahendid ja materjalid antud tegevuses piisavad.	Ei kasutanud teisi

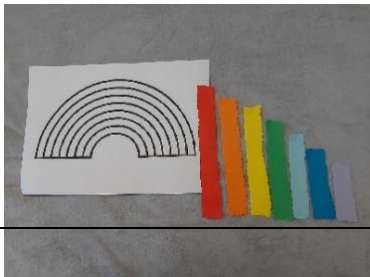
SARNASUSED	Kõigi sõnul olid töövahendid ja materjalid sobilikud ning keegi ei lisaks midagi juurde ega kasutaks midagi teist.		
ERINEVUSED	EI OLNUD		
JÄRELDUSED	Materjalid ja töövahendid sobilikud ning keegi midagi muud ei kasutanud ega kasutaks.		
10. Kuivõrd arusaadavalt on tegevuskäik tööjuhisesse kirja pandud?	Hästi	Kõik on lihtsasti mõistetav.	Selgelt, arusaadavalt kirjutatud
10.1. Mis jäi arusaamatuks? Põhjendage.	-	Kõik oli arusaadav ja loogiliselt üles ehitatud.	Kõik oli arusaadav
10.2. Mida muudaksid tegevusekäigu kirjutamisel? Põhjenda.	2a kõik ei oska joonistada lisa juurde/osad kindlasti osakavad). Siis jätaksin sinna lihtsalt selle, et jutusta mida näed ja mis siin on. Jätaksin lisa joonistamisele neile, kellel selle vastu huvi ja oskusi.	Midagi ei muudaks, kõik sobib.	Mitte midagi
SARNASUSED	Kõigi sõnul oli tegevuskäik kirja pandud lihtsalt, loogiliselt ning arusaadavalt. E2 ja E3 ei muudaks tegevuse käigus midagi.		
ERINEVUSED	E1 andis soovitusel jätta n-ö vaba joonistamine neile, kes oskavad joonistada kuna kõik 2-3 joonistada ei oska veel joonistada.		
JÄRELDUSED	Tegevuse käik oli lihtsalt ja arusaadavalt kirja pandud. Muudaks joonistamise juures seda, et lapsed kes tahavad võivad joonistada, aga ei pea, kuna paljud 2-3aastased ei pruugi osata joonistada.		
11. Kuivõrd loogiliselt on tegevusekäik üles ehitatud?	Hästi ülesehitatud	Lihtne ja loogiline.	Loogiliselt
11.1. Mida muudaksite tegevusekäigu järjekorras? Põhjendage.	Ei muudaks	Jätaksin samaks	Mitte midagi, kõik oli arusaadav ja oli väga hea selle järgi teha
SARNASUSED	Kõigi sõnul on tegevusekäik loogiline ja lihtne ning keegi ei muudaks selles midagi.		
ERINEVUSED	EI OLNUD		
JÄRELDUSED	Tegevuse käik oli loogiline, muudatusi ei teeks.		
12. Kuivõrd aitasid töö valmimisele kaasa tööjuhises olevad töö etapilised pildid?	Väga hea on nende kaudu jälgida, mida looja on tahtnud sellega saavutada.	Olid toetavad, andsin valminud tööst hea ülevaate.	Aitasid hästi

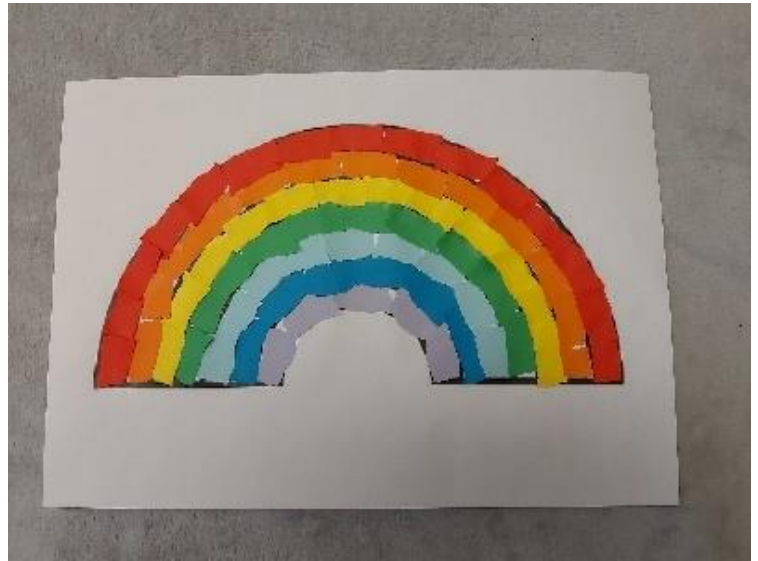
SARNASUSED	Kõigi sõnul olid pildid väga heaks abiks.		
ERINEVUSED	E1 sõnul annab see ülevaate sellest, mida looja on tahtnud selle kunstitööga saavutada. E2 sõnul andis hea ülevaate tööst.		
JÄRELDUSED	Pildid heaks abimeheks, ei muudaks midagi.		
13. Milliseid muudatusi viisite/viiksite sisse valminud näidistöösse? Põhjenda	midagi	Kõik sobis.	Mitte midagi
SARNASUSED	Näidistööd ei muudaks keegi.		
ERINEVUSED	EI OLNUD		
JÄRELDUSED	Näidistöö sobilik, ei muudaks midagi.		
ÜLDISED KÜSIMUSED			
1. Mida peate koostatud tööjuhise tugevuseks?	Kõik on korralikult läbimõeldud, näidispiltide, joonistustega ja hästi eesmärgistatud.	Lastel oli võimalus tegevuse juures kaunistada või täiustada oma tööd ning iga laps sai sellest rääkida.	Selged kirjeldused
SARNASUSED	EI OLNUD		
ERINEVUSED	E1 sõnul oli tegevus läbimõeldud ja hästi eesmärgistatud. E2 sõnul oli lapsel võimalik oma tööd kaunistada/täiustada ja sellest ise rääkida. E3 tõi välja selle, et tööjuhises olid selged kirjeldused.		
2. Mida peate koostatud tööjuhise nõrkuseks?	Otseselt nõrkusi ei ole, eks praktika näita, mida saab kasutada ja mida mitte. Lapsed rühmas eritasemel ja seega eeldada kõigilt sama raske. Eks õpetaja saab vastavalt laste tasemele iga lapsega muuta oma tegevuskäiku ja eesmärgid.	Ei leia nõrkusi	Ei oska midagi välja tuua
SARNASUSED	Kõigi sõnul nõrkusi ei olnud.		
ERINEVUSED	E1 tõi välja mõned kommentaarid.		
3. Millist kasu saavad tööjuhise õpetajad?	Saavad väga häid näidiskonspekte. Aitäh!	Lihtsustab õpetaja tööd, aitab lõimida erinevaid teemasid...(loendamine,	Väga hea on tööd teha, kui selgelt kõik kirjutatud: eesmärgid, tööjuhised.

		värviõpetus, loov mõtlemine, jutustamine)	
SARNASUSED	EI OLNUD		
ERINEVUSED	E1 sõnul saavad häid tegevuskonspekte. E2 sõnul lihtsustab õpetaja tööd, aitab lõimida erinevaid teemasid. E3 sõnul on väga hea tööd teha kui on kõik selgelt ette kirjutatud.		
4. Muud tähelepanekud ja mõtted tööjuhise kohta?	Edu sulle edaspidises töös. Vahvad tegevuskonspektid!	Saab kohandada vastavalt aastaajale.	Kõik olid suurepärased
SARNASUSED	EI OLNUD		
ERINEVUSED	E2 tõi välja selle, et saab kohandada vastavalt aastaajale.		

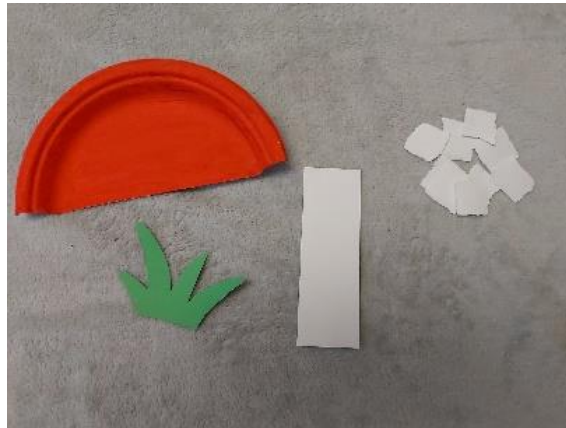
Lisa 4. Kunstivaldkonna näidistööde tööjuhised (peale ekspertide hinnangut)

Töö liik/ Tehniline oskus: voolimine, meisterdamine, joonistamine, maalimine (millele saab võimalusel lisada täpsustuse)	Meisterdamine (paberitöö)
Õpetaja nimi:	Kai Kahre
Teema:	„Lendlev liblikas“
Laste vanus:	2-3 aastased lapsed
Eesmärgid:	• Laps kortsutab pehmet paberit. • Laps katab aluspinna liimiga. • Laps liimib detaile aluspinnale. • Laps proovib rebida paberist tükke. • Laps kaunistab oma tööd.
Töövahendid	liimipulk, käärid
Materjalid	värviline paber, värvilised salvrätikud
Õpetaja ettevalmistavad tegevused:	• Õpetaja lõikab värvilistest paberitest välja liblika tiivad ja liblika keskosa. • Õpetaja rebib valmis erinevat värvi paberitükke ja paberiribasid (lapsed proovivad alguses ise tükke rebida). • Õpetaja rebib valmis salvrätiku tükke.
Tegevuse käik:	1. Vali enda liblikale tiivad ja keha. 2. Pane liblika tiibade keskmisele osale (poolitamise kohale) liimi ning kleebi sinna liblika keha - õpetaja räägib ja näitab sama aegselt lastele tegevuse ette. 3. Kaunista liblikat. Võta pabeririba ja proovi rebida sellest tükke. Kleebi tükid liblikale. Võta salvrätiku tükke ja kortsuta need pallikestes. Keebi need liblikale.
Pilt näidistööst	

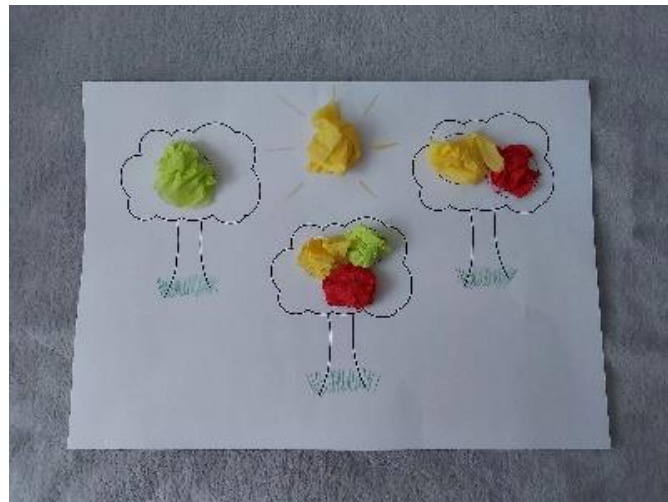
Töö liik/ Tehniline oskus: voolimine, meisterdamine, joonistamine, maalimine (millele saab võimalusel lisada täpsustuse)	Meisterdamine (paberitöö)
Õpetaja nimi:	Kai Kahre
Teema:	Ühistöö – „ Värviline vikerkaar“
Laste vanus:	2-3 aastased lapsed
Eesmärgid:	- Laps proovib rebida paberist tükke. - Laps katab aluspinna liimiga. - Laps leiab laualt sinise, kollase, punase ja rohelise paberitüki.
Töövahendid	liimpulk
Materjalid	värvilised paberid, A3 joonistuspaber
Õpetaja ettevalmistavad tegevused:	- Õpetaja joonistab lastele ette vikerkaare kontuuri. - Õpetaja kleebib iga vikerkaare reale ühe paberitüki näidiseks ette. - Õpetaja rebib valmis eripikkuses paberiribad (lilla kõige lühem ja punane kõige pikem). - Enne tegevuse algust palub õpetaja lastel näidata nimetatud värve (õpetaja võib vajadusel aidata ning toetada last, osutades mõnele sama värvi esemele rühmaruumis või riietel). - Lapsed hakkavad ühekaupa õpetaja juures käima paberiribast tükke rebimas ja kleepimas. Enne kui laps hakkab oma tegevusega pihta, annab õpetaja talle kaks pabeririba ja küsib milline on pikem/lühem riba.
Tegevuse käik:	- Võta endale üks pabeririba (õpetaja kutsub lapsi ühekaupa enda juurde). - Proovi paberiribast rebida tükke. - Otsi vikerkaarelt üles sama värvi paberitükk. Pane sellele reale liimi. Kleebi sinna paberitükid. Tegevus läheb edasi samamoodi nii kaua kui kogu vikerkaar on valmis. NB! Kui vikerkaare kaared on pikemad, siis võib ühte kaart teha ka mitu last või vajadusel jagada mitmele päevale.
Pilt näidistööst	

Töö liik/ Tehniline oskus: voolimine, meisterdamine, joonistamine, maalimine (millele saab võimalusel lisada täpsustuse)	Meisterdamine (paberitöö)
Õpetaja nimi:	Kai Kahre
Teema:	„Punane kärbseseen“
Laste vanus:	2-3 aastased lapsed
Eesmärgid:	• Laps proovib rebida paberiribast tükke. • Laps kannab liimi aluspinnale. • Laps katab aluspinna värviga.
Töövahendid	liimpulk, käärid, pintsel, guaššvärv
Materjalid	värviline paber, värvilised salvrätikud
Õpetaja ettevalmistavad tegevused:	• Õpetaja lõikab papptaldrikud pooleks. • Õpetaja lõikab välja seenejala ehk riskülikukujulise detaili ja rohelist muru meenutava detaili. • Õpetaja kleebib papptaldrikule valmis seenejala. • Õpetaja rebib valgest paberist ribad ja tükid. • Õpetaja tutvustab lastele seene osasid: seenekübar ja seenejalg.
Tegevuse käik:	1. Värv papptaldriku pealmine osa punaseks (õpetaja näitab milline on pealmine osa). Jäta taldrik kuivama. 2. Proovi rebida valgest paberiribast väikseid tükke. 3. Tee seenekübara punasele poolele liimitäppe. Kleebi sinna paberitükke nii palju kui jõuad. 4. Pane seenejalale liimi. Kleebi sinna roheline muru tükk. NB! Õpetaja võib eelnevalt ise papptaldrikud ära värvida või jagada tegevuse mitmele päevale – ühel päeval värvivad ja teisel päeval kleebivad.
Pilt näidistööst	

Töö liik/ Tehniline oskus: voolimine, meisterdamine, joonistamine, maalimine (millele saab võimalusel lisada täpsustuse)	Meisterdamine (paberitöö)
Õpetaja nimi:	Kai Kahre
Teema:	„Õunad õunapuul“
Laste vanus:	2-3 aastased lapsed
Eesmärgid:	• Laps kortsutab pehmet paberit. • Laps katab aluspinda liimiga. • Laps räägib oma pildist.
Töövahendid	liimipulk, käärid, värvilised pliiatsid
Materjalid	värvilised salvrätikud, A3 joonistuspaper
Õpetaja ettevalmistavad tegevused	• Õpetaja rebib või lõikab salvrätikust välja kandilised tükid. • Õpetaja prindib välja või joonistab igale lapsele kolmest puust koosneva pildi. • Enne kui lapsed hakkavad tegevusega pihta, palub õpetaja lapsel/lastel lugeda kokku, mitu õuna ehk ringi on igal puul.
Tegevuse käik:	1. Vali endale salvrätiku tükid ning kortsuta need pallikesteks. 2. Pane ühe ringi sisse liimi ning kinnita sinna üks kortsutatud pallike. Sama moodi tee kõigi puudes olevate ringikestega. 3. Ma annan värvilised pliiatsid. Kes soovib võib joonista pildile midagi juurde, näiteks päike, pilv(ed), muru, loom, maja, inimene. 4. Räägi, mis/kes sul pildil on.
Pilt näidistööst	

Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina, Kai Kahre

1. annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) minu loodud teose „Meisterdamise tööjuhised ja nende koostamine 2-3 aastastele lastele“, mille juhendaja on käsitöö ja kodunduse didaktika nooremlektor Irja Vaas, reprodutseerimiseks eesmärgiga seda säilitada, sealhulgas lisada digitaalarhiivi DSpace kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni.
2. Annan Tartu Ülikoolile loa teha punktis 1 nimetatud teos üldsusele kättesaadavaks Tartu Ülikooli veebikeskkonna, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace kaudu Creative Commons'i litsentsiga CC BY NC ND 3.0, mis lubab autorile viidates teost reprodutseerida, levitada ja üldsusele suunata ning keelab luua tuletatud teost ja kasutada teost ärieesmärgil, kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni.
3. Olen teadlik, et punktides 1 ja 2 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.
4. Kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei riku ma teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse õigusaktidest tulenevaid õigusi.

Kai Kahre

25.05.2022